

REFERAT Klima- og Miljøudvalget (2018-2021) d. 31-05-2018

Mødedato Torsdag d. 31. maj 2018 kl. 12:30

Mødested M.1.4/rådhuset

Mødedeltagere Stine Damborg Hust, Kai O. Andersen, Birthe Harritz, Allan Clifford Christensen, Anders Jensen

Indholdsfortegnelse

Forslag til tillæg nr. 2 til Vandforsyningsplan 2012-2022, Ll. Torup-området.....	3
Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 24 til Spildevandsplan 2014-2018 (Vammen).....	5
Principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlæg vedtaget i Tillæg nr. 24 til Spildevandsplan	7
Finansiering af klimatilpasningsprojekt ved Grundfos (bevillingssag).....	9
Viborg Naturpark - midler til afledte projekter (bevillingssag).....	12
Mødeliste for Klima- og Miljøudvalget.....	14
Udarbejdelse af en Natur- og Parkplan for Viborg Kommune.....	15
Natur i Arnbjerg (orienteringssag).....	18
Behandling af indkomne ideer og forslag fra fordebat vedr. Viborg Bioenergi.....	21
Behandling af 5 konkrete ansøgninger om opstilling af vindmøller.....	24
Godkendelse af varmekildeprojekt for omstilling til biogas ved Klejtrup Kraftvarmeværk.....	27
Ansøgning om fritagelse fra forblivelsespligten for ejendom i Kølvrå.....	30
Evalueringsgrundlag for Revas 2017 (orienteringssag).....	32
Arbejdsgrundlag for Revas 2019.....	34
Ansøgning om nye bygninger på Frisholtvej 122, Ans.....	35
Ansøgning om ridehal, Højbjerg Huse 33, 8840 Rødkærsbro.....	38
Indretning af erhverv i garage på Tapdrupvej 136, Viborg.....	41
Anvendelse af sprøjtemiddel til bekæmpelse af glansbladet hæg på naturarealer.....	44
Nyt politisk medlem af Grundvandsforum.....	47
Igangsætning - Revision af spildevandsplan for Viborg Kommune.....	49
Forringet badevandskvalitet ved Lovns Bredning, Ulbjerg Strand.....	51
Budget 2019-2022 Klima- og Miljøudvalget inkl. budgetforslag for forsyning.....	54
Temadrøftelse: Viborg Naturpark - udviklingsmuligheder.....	57
Temadrøftelse: Gudenåens forløb ved Tange Sø.....	60
Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder r	61

Punkt 1: Forslag til tillæg nr. 2 til Vandforsyningsplan 2012-2022, Ll. Torup-området

12/13287

Resume

Klima- og Miljøudvalget skal behandle udkast til Tillæg nr. 2 til Vandforsyningsplan 2012-2022. Tillægget danner grundlag for, den fremtidige vandforsyningsstruktur i området ved Ll. Torup.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget via Økonomi- og Erhvervsudvalget indstiller til byrådet,

1. at forslaget til Tillæg nr. 2 til Vandforsyningsplan 2012-2022 godkendes som forelagt.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at forslaget til Tillæg nr. 2 til Vandforsyningsplan 2012-2022 godkendes som forelagt.

Allan Clifford Christensen var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Klima- og Miljøudvalget har på mødet den 30. november 2017 ([sag nr. 5](#)) besluttet, at der skal udarbejdes et forslag til tillæg til Vandforsyningsplan 2012-2022 vedrørende drikkevandsforsyning i området ved Ll. Torup.

Sagen er desuden tidligere behandlet på følgende møder:

- Teknisk Udvalg den [4. februar 2009, sag nr. 30](#)
- Byrådet den [4. marts 2009, sag nr. 57](#)
- Teknisk Udvalg den [7. oktober 2009, sag nr. 188](#)
- Byrådet den [4. november 2009, sag nr. 271](#)
- Klima- og Miljøudvalget den [3. juni 2010, sag nr. 71](#)
- Byrådet den [23. juni 2010, sag nr. 250](#)
- Klima- og Miljøudvalget den [3. marts 2011, sag nr. 43](#)
- Klima- og Miljøudvalget den [2. september 2011, sag nr. 131](#)
- Klima- og Miljøudvalget den [3. maj 2012, sag nr. 65](#)
- Klima- og Miljøudvalget den [5. september 2013, sag nr. 1](#)
- Klima- og Miljøudvalget den [4. september 2014, sag nr. 7](#)

Inddragelse og høring

Forslaget til Tillæg nr. 2 offentliggøres på Viborg Kommunes hjemmeside. Høringsperioden er 8 uger.

Beskrivelse

Forvaltningen har igennem længere tid arbejdet på en løsning med at forsyne området ved Ll. Torup. Her er vandkvaliteten i det øvre grundvandsmagasin ringe, og de geologiske forhold gør, at det ikke er muligt at bore ned til et dybereliggende grundvandsmagasin med en tilfredsstillende vandkvalitet.

Forvaltningen har arbejdet med flere modeller til forsyning af området og er efter forhandling med vandværkerne i området nået frem til en model, hvor området forsynes af Ulbjerg Vandværk. Samtidig ændres forsyningsgrænsen for Møldrup Vandværk, således at enkelte ejendomme, der naturligt kan forsynes fra Møldrup Vandværks ledningsnet, forsynes herfra.

Tre ejendomme, der ligger i den nordøstlige del af forsyningsområdet for Ll. Torup, kommer til at ligge udenfor forsyningsområde og skal hermed som udgangspunkt kunne forsyne sig selv.

Fremtidig vandforsyningsstruktur

I den fremtidige vandforsyningsstruktur udvides Ulbjerg Vandværks forsyningsområde til at omfatte størstedelen af

forsyningsområdet ved Ll. Torup. Det nye forsyningsområde er angivet på kortet i bilag 1.

For Møldrup Vandværk ændres det nuværende forsyningsområde til også at omfatte Tingvej 54 og Kallestrupvej 90, 9632 Møldrup. Ejendommene tilsluttes i henhold gældende takstblad for Møldrup Vandværk ved tilslutning.

De tre ejendomme Spanggårdsvej 1, 2B og 4 placeres udenfor forsyningsområdet og til egen forsyning. På ejendommen Spanggårdsvej 2B findes en markvandingsboring, der er 80 meter dyb og indvinder fra et kalkmagasin. Der er udtaget en vandprøve fra boringen, der viser en tilfredsstillende vandkvalitet til drikkevandsformål. Det er bl.a. på den baggrund vurderet, at de tre ejendomme har mulighed for at etablere egen vandforsyning, såfremt der opstår problemer både kvalitativt som kvantitativt.

Der er flere muligheder for forsyning af de tre ejendomme, hvis behovet opstår. Det er blandt andet muligt at:

- anvende markvandingsboringen til forsyning af husholdningen på Spanggårdsvej 2B,
- etablere en ny vandforsyning på Spanggårdsvej 1 og 4 – eventuelt en fælles boring for de to ejendomme,
- tilslutte ejendommene til Møldrup Vandværk, hvis det ønskes og kan ske på økonomisk rimelige vilkår.

Ll. Torup-området

Ulbjerg Vandværk har ansvaret for at forsyne Ll. Torup-området med drikkevand.

Fra Ulbjerg Vandværk etableres en forsyningsledning, der leverer vand til ejendommene i Ll. Torup-området. Området udbygges i takt med forbrugernes ønske om tilkobling til Vandværket.

Ulbjerg Vandværk har ansvaret for drift og vedligeholdelse af ledningsnet og forsyningsanlæg.

Ulbjerg Vandværk har udarbejdet særskilt takstblad for tilslutning i Ll. Torup-området. Ejendommene Tingvej 54 og Kallestrupvej 90, Møldrup, tilkobles Møldrup Vandværk i henhold til vandværkets godkendte takstblad.

Udgifter til sløjfning af de private boringer i Ll. Torup skal bekostes af forbrugerne selv. Ejendomme, hvor kravet til vandkvalitet ikke er overholdt, kan efter vandforsyningslovens § 29 blive pålagt tilslutning til Ulbjerg eller Møldrup Vandværk.

Tillæg med tilhørende kortbilag er udarbejdet i kommunens digitale planportal og kan hentes på

<http://viborg.viewer.dkplan.niras.dk/dkplan/dkplan.aspx?planId=134>

Tillæggets tekstdel fremgår desuden af bilag 2.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Der er udarbejdet forslag til tillæg nr. 2 til Vandforsyningsplan 2012-2022 for området ved Ll. Torup. Forslaget fremlægges for Klima- og Miljøudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget og byrådet, hvorefter det skal i 8 ugers høring.

Efter høringen behandles indkomne høringssvar, og det endelige tillæg fremlægges i Klima- og Miljøudvalget. Herefter skal tillægget godkendes i Økonomi- og Erhvervsudvalget og byrådet. Tillægget til vandforsyningsplanen for Ll. Torup-området forventes endelig godkendt medio 2018.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Oversigtskort Forsyningsområde Ll. Torup

Tillæg nr. 2 Vandforsyningsplan

Punkt 2: Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 24 til Spildevandsplan 2014-2018 (Vammen)

18/2619

Resume

Klima- og Miljøudvalget skal behandle endeligt forslag til Tillæg nr. 24 til Spildevandsplan 2014-2018.

Tillægget danner grundlag for, at fælleskloakken i Vammen kan omlægges til separatkloak.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at Tillæg nr. 24 til Spildevandsplan 2014-2018 godkendes som forelagt.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at Tillæg nr. 24 til Spildevandsplan 2014-2018 godkendes som forelagt.

Allan Clifford Christensen var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Klima- og Miljøudvalget behandlede planforslaget den 1. marts 2018 ([sag nr. 2](#)) med henblik på offentlig høring.

Inddragelse og høring

Planforslaget har været i offentlig høring fra den 5. marts 2018 til den 30. april 2018. Der er ikke modtaget høringssvar.

Beskrivelse

Tillæg nr. 24 til Spildevandsplan 2014-2018 danner grundlag for, at fælleskloakken i Vammen kan omlægges til separatkloak.

Følgende områder vil blive berørt af omlægningen:

- Bygmarksvej
- Bøgedalen 1F
- Catrinevej
- Egestubben
- Enebærvej
- Grøndalsvej
- Haugårdsvej
- Hobrovej
- Hybenvej
- Langsøvej
- Løndalen
- Norupvej
- Nørregade
- Tinghøjvej
- Tjele Møllevej
- Toften

Oversigtskort med afgrænsning af de planlagte kloakplande fremgår af bilag 1.

Tillæg med tilhørende kortbilag er udarbejdet i kommunens digitale planportal og kan hentes via følgende link: [Tillæg nr. 24 til Spildevandsplan 2014-2018](#).

Tillæggets tekstdel fremgår desuden af bilag 2.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Tidsfrister for omlægning af kloak på egen grund følger retningslinjerne i Spildevandsplan 2014-2018.

Grundejer har som minimum 30 måneder, fra tillægget til spildevandsplanen er endeligt vedtaget, til kloakken på egen grund skal være omlagt.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Oversigtskort

Tillæg 24

Punkt 3: Principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlæg vedtaget i Tillæg nr. 24 til Spildevandsplan 2014-2018 (Vammen)

18/22786

Resume

Byrådet anmodes om at træffe principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlægsprojekter vedtaget i Tillæg nr. 24 til Spildevandsplan 2014-2018 for Viborg Kommune.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at det tilkendegives, at Viborg Kommune agter at ekspropriere udpegede arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 24 til Spildevandsplan 2014-2018 for Viborg Kommune, hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med berørte grundejere.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at det tilkendegives, at Viborg Kommune agter at ekspropriere udpegede arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 24 til Spildevandsplan 2014-2018 for Viborg Kommune, hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med berørte grundejere.

Allan Clifford Christensen var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Tillægget vedrører omlægning af spildevandsledninger fra fælles- til separatkloak samt etablering af pumpestation og rensedamme (bassiner) i Vammen (Tillæg nr. 24).

For at realisere planlagte spildevandsanlæg er det en forudsætning, at arealer og/eller rettigheder til de anlæg, der er beskrevet i Tillæg nr. 24 til Spildevandsplan 2014-2018, kan erhverves.

Som udgangspunkt ønskes de nødvendige arealer og øvrige rettigheder over fast ejendom erhvervet gennem frivillige aftaler med de berørte grundejere. Det er i den forbindelse en forudsætning for skattefrihed for grundejeren, at aftalen kan indgås på ekspropriationslignende vilkår.

Følgende betingelser for at opnå skattefrihed skal være opfyldt på aftaletidspunktet:

- Der skal være hjemmel til at ekspropriere, hvilket er opfyldt, når spildevandsanlægget er optaget i vedtaget spildevandsplan.
- Det skal kunne påregnes, at aftalens indhold vil blive gennemtvunget ved en kommunal ekspropriation, såfremt en frivillig aftale ikke indgås.

Udover endelig vedtagelse af Tillæg nr. 24 til Spildevandsplan 2014-2018 vil ovenstående være opfyldt, såfremt byrådet træffer en principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlægsprojekter vedtaget i tillægget.

Det drejer sig om:

- Etablering af spildevandsledninger
- Etablering af rensedamme.
- Etablering af pumpestation og øvrige spildevandstekniske anlæg.

Anlægsprojekter og berørte arealer fremgår af Tillæg nr. 24 til Spildevandsplan 2014-2018.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 4: Finansiering af klimatilpasningsprojekt ved Grundfos (bevillingssag)

15/75620

Resume

En del af Grundfos' arealer i Bjerringbro er udpeget som risikoområde i Viborg Kommunes klimatilpasningsplan. Supplerende risikoanalyse samt oplevede hændelser har vist, at der for visse dele af Grundfos' bygninger er høj risiko for oversvømmelse i forbindelse med skybrud.

Der foreligger nu et skitseprojekt, der omfatter en række delprojekter, som enkeltvis har en funktion, der er med til at mindske risikoen for oversvømmelser. Delprojekterne 8, 9, 12 og 13 ønskes i første omgang realiseret.

Det indstilles, at Viborg Kommune i samarbejde med Energi Viborg Vand A/S og Grundfos arbejder videre med at finansiere delprojekterne 8, 9, 12 og 13 via samfinansiering, hvor parterne fordeler udgifterne efter deres andel i de enkelte delprojekter. Viborg Kommune har økonomisk andel i delprojekt 9, der vedrører strømningsvej på Poul Due Jensens Vej.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at der gives en anlægsudgiftsbevilling på 125.000 kr. til kontoen "Indsatsplan for klimatilpasning, 2018" med rådighedsbeløb i 2018,
2. at udgiften på 125.000 kr. i 2018 finansieres af det i 2018 afsatte rådighedsbeløb på kontoen "Indsatsplan for klimatilpasning",
3. at det resterende rådighedsbeløb i 2018 på 1.310.000 kr. overføres til 2019 i forbindelse med den igangværende budgetlægning for 2019-2022.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at der gives en anlægsudgiftsbevilling på 125.000 kr. til kontoen "Indsatsplan for klimatilpasning, 2018" med rådighedsbeløb i 2018,
2. at udgiften på 125.000 kr. i 2018 finansieres af det i 2018 afsatte rådighedsbeløb på kontoen "Indsatsplan for klimatilpasning", og
3. at det resterende rådighedsbeløb i 2018 på 1.310.000 kr. overføres til 2019 i forbindelse med den igangværende budgetlægning for 2019-2022.

Allan Clifford Christensen var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet har den 25. januar 2017 vedtaget "Klimatilpasningsplan for Viborg Kommune" ([sag nr. 19](#)).

Inddragelse og høring

Grundfos og Energi Viborg Vand A/S har deltaget i projektet.

Beskrivelse

Grundfos i Bjerringbro er optaget som risikoområde i Klimatilpasningsplanen for Viborg Kommune.

På den baggrund samt yderligere risikovurdering og oplevede oversvømmelser har Grundfos, Viborg Kommune og Energi Viborg Vand A/S samarbejdet om et klimatilpasningsprojekt. Samarbejdet har været ledet af en styregruppe med repræsentanter for Energi Viborg Vand A/S, Viborg Kommune, Teknik & Miljø samt Grundfos.

På baggrund af samarbejdet er der udarbejdet et løsningskatalog (bilag 1) indeholdende 14 delprojekter, som alle er en del af den samlede klimatilpasningsløsning, der skal klimasikre Grundfos i tilfælde af kraftig regn og skybrud. Løsningskataloget er suppleret med notat (bilag 2), der beskriver sikring af strømningsvej fra regnvandsbassin til Gudenåen (delprojekt 15).

Styregruppen anbefaler, at delprojekter samfinansieres efter en model, hvor der for hvert delprojekt er taget stilling til fordeling af udgifter parterne imellem.

På baggrund af kommunens klimatilpasningsplan samt oplevede hændelser er det kommunens vurdering, at der er behov for igangsætning af klimatilpasning for at sikre det byområde i Bjerringbro, hvor Grundfos ligger, mod oversvømmelse i tilfælde af kraftig regn og skybrud. I første omgang ønskes delprojekterne 8, 9, 12 og 13 realiseret, hvoraf Viborg Kommune har andel i delprojekt 9.

Det er ligeledes forvaltningens vurdering, at de i skitseprojektet identificerede delprojekter vil kunne sikre byområdet mod fremtidig oversvømmelse.

Forvaltningen er enig i styregruppens anbefaling om, at der bør arbejdes videre med en løsning, hvor de delprojekter, der vedrører overfladevand fra omkringliggende markarealer, vejarealer eller kloakplande, samfinansieres i forhold til parternes andel i de enkelte projekter.

Økonomi

På baggrund af skitseprojektet (bilag 1 og 2) forventes kommunens udgifter til realisering af delprojekterne 8, 9, 12 og 13 at være følgende:

<i>Delprojekt</i>	<i>Projektejer</i>	<i>Udgifter (forventede)</i>	
		<i>Viborg Kommune</i>	<i>Total</i>
8	Grundfos	0 kr.	150.000 kr.
9	VK	125.000 kr.	250.000 kr.
12	Grundfos	0 kr.	2.100.000 kr.
13	Grundfos	0 kr.	650.000 kr.
Total		<u>125.000 kr.</u>	<u>3.150.000 kr.</u>

Finansiering

Viborg Kommunes andel af klimatilpasningsprojektet finansieres indenfor Klima- og Miljøudvalgets ansvarsområde. Der søges derfor om bevilling til delprojekt nr. 9, som Viborg Kommune har en økonomisk andel i.

På kontoen "Indsatsplan for klimatilpasning" er der i budgetårene 2018-2021 afsat 1.020.000 kr. årligt. Inklusiv overførsel fra 2017 udgør det samlede rådighedsbeløb 1.435.000 kr. i 2018.

Alternativer

Et alternativt til samfinansiering kunne være medfinansiering, hvor projektejer i første omgang afholder alle udgifter til projektet. Via tilbagebetaling over en periode på minimum 10 år og højst 25 år tilbagebetaler Energi Viborg Vand A/S op til 75% af projektets udgifter.

Medfinansiering af alternative projekter forudsætter, at projektet er omkostningseffektivt i forhold til sædvanlig afhjælpningsløsning med traditionelle spildevandsanlæg.

Forud for igangsætning af et medfinansieringsprojekt skal Forsyningssekretariatet kontrollere den økonomiske ramme og forhåndsgodkende eventuelt tillæg til Energi Viborg Vands prisloft. Materiale til godkendelse ved Forsyningssekretariatet skal indsendes inden den 1. april for projekter, der ønskes gennemført efterfølgende kalenderår eller senere.

Parterne har vurderet, at alternativet ikke kan benyttes til finansiering af projektet, da der klimasikres udover spildevandsforsynings serviceniveau, hvorfor projektet ikke kan vurderes omkostningseffektivt i forhold til sædvanlig afhjælpningsløsning ved traditionelle spildevandsanlæg.

Tidsperspektiv

Delprojekterne 8, 9, 12 og 13 planlægges gennemført i 2018.

Der er ikke taget stilling til realisering af de øvrige delprojekter.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Løsningskatalog, skitseprojektering af klimatilpasningsløsninger

Tillæg til løsningskatalog, skitseprojektering af klimatilpasningsløsninger

Punkt 5: Viborg Naturpark - midler til afledte projekter (bevillingssag)

16/4465

Resume

I forbindelse med Viborg Naturparkprojektet er der afsat 200.000 kr. til afledte projekter indenfor Viborg Naturparkprojektet.

Der skal frigives en anlægsbevilling, og udvalget skal tage stilling til principperne for anvendelsen af bevillingen.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at der gives en anlægsudgiftsbevilling på 200.000 kr. til kontoen ”Udvikling af Viborg Naturpark, 2018” med rådighedsbeløb i 2018,
2. at udgiften på 200.000 kr. i 2018 finansieres af det i 2018 afsatte rådighedsbeløb på kontoen ”Udvikling af Viborg Naturpark”.

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller desuden,

3. at udvalget godkender forvaltningens forslag til anvendelsen af puljen.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget godkendte forvaltningens forslag til anvendelse af puljen og indstiller endvidere til byrådet,

1. at der gives en anlægsudgiftsbevilling på 200.000 kr. til kontoen ”Udvikling af Viborg Naturpark, 2018” med rådighedsbeløb i 2018, og
2. at udgiften på 200.000 kr. i 2018 finansieres af det i 2018 afsatte rådighedsbeløb på kontoen ”Udvikling af Viborg Naturpark”.

Allan Clifford Christensen var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet har afsat et årligt beløb til udvikling og implementering af Viborg Naturparkprojektet inden for Klima- og Miljøudvalgets område.

Der er på kontoen afsat et rådighedsbeløb på 200.000 kr. hvert år i årene 2018-2021.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Klima- og Miljøudvalget har ikke formuleret konkrete ønsker til anvendelsen.

Forvaltningen foreslår, at pengene bruges til at understøtte igangværende og nye initiativer, der lever op til naturparkstrategien og underbygger brugerrådets arbejde og prioriteringer, herunder:

- Offentlige møder, brugerrådsmøder, inddragelse og samskabelse, herunder projektet ”Naturen i Arnbjerg” og ”Generationsmødet” (ca. 25.000 kr.)
- Projekt børneskov (ca. 30.000 kr.)
- Naturprojekter (ca. 50.000 kr.)
- Faciliteter som bænke, hegn, shelters, stier, udsigtstiler (ca. 50.000 kr.)
- Kommunikation ift. snitfladen mellem udviklingsplanen for Viborg Søerne og Viborg naturpark (ca. 20.000 kr.)
- Antropologistudie om normer og værdier i naturparken (ca. 25.000 kr.)

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 6: Mødeliste for Klima- og Miljøudvalget

17/59771

Resume

I henhold til de af byrådet vedtagne retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd - herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste – skal byrådet og udvalgene godkende aktiviteter, inden disse kan danne grundlag for udbetalinger. En opdateret mødeliste bliver derfor forelagt udvalget på alle møder.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår,

1. at Klima- og Miljøudvalget tager stilling til mødelisten

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget godkendte mødelisten.

Allan Clifford Christensen var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog på sit møde den 17. december 2014 ([sag nr. 6](#)) et samlet sæt retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd, herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Mødelisten (bilag 1) fungerer som en kombination af et overblik over medlemmernes mødeaktiviteter og et styringsværktøj i forhold til protokollerede beslutninger omkring konkrete aktiviteter i forhold til tabt arbejdsfortjeneste (litra f).

Hvis Klima- og Miljøudvalget godkender den reviderede mødeliste, godkendes dermed også eventuelle aktiviteter i forhold til udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste efter litra f.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

For konkrete aktiviteter, der hører hjemme under Styrelseslovens §16 stk. 1, litra f (Andre hverv efter anmodning fra byrådet eller dets udvalg) forudsætter retningslinjerne, at der tilvejebringes en protokolleret beslutning fra enten byråd eller udvalg som betingelse for, at der lovligt kan udbetales erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Bilag

Mødeliste for Klima- og Miljøudvalget

Punkt 7: Udarbejdelse af en Natur- og Parkplan for Viborg Kommune

12/10533

Resume

Natur- og Parkplanen er en opfølgning på den i 2013 godkendte Natur- og Parkpolitik for Viborg Kommune ”Grønne sammenhænge”. Udvalget skal godkende den videre proces for planen.

Planen forelægges både Teknisk Udvalg og Klima- og Miljøudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår,

1. at udvalget godkender, at der jf. en skabelon i Natur- og Parkplanen udarbejdes ca. 30 udkast til områdeplaner inden for naturområdet, og at de undervejs drøftes med offentligheden som beskrevet i sagsfremstillingen, og
2. at udvalget på et møde inden udgangen af 2018 orienteres om status for planen og områdeplanerne inden for naturområdet.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Indstillingen blev godkendt.

Allan Clifford Christensen var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet godkendte på sit [møde den 21. marts 2012 \(punkt 81\)](#):

- et kommissorium og en tidsplan for en Natur- og Parkpolitik for Viborg Kommune
- at der blev givet en anlægsudgiftsbevilling på 200.000 kr. til kontoen ”Natur- og Parkpolitik” til gennemførelse af politikdelen med rådighed i 2012
- at anlægsudgiften på 200.000 kr. blev finansieret af uforbrugt rådighedsbeløb, som er optaget på investeringsoversigten for 2011 til formålet.

Byrådet godkendte på sit [møde den 25. september 2013 \(punkt 13\)](#) den endelige [Natur- og Parkpolitik for Viborg Kommune ”Grønne sammenhænge”](#).

Inddragelse og høring

I forbindelse med udarbejdelsen af Natur- og Parkpolitikken afholdt Viborg Kommune i marts 2012 et dialogmøde for repræsentanter for en række organisationer med tilknytning til natur- og parkområdet.

Inden den endelige politik blev godkendt i 2013, havde et forslag været i offentlig høring.

Beskrivelse

Forvaltningen har som en opfølgning på Natur- og Parkpolitikken arbejdet med en konkret **geografisk udmøntning** af målsætningerne og indsatsområderne i politikken i en **Natur- og Parkplan**. Arbejdet er nu så langt fremskredent, at der foreligger en [foreløbig planskitse i Viborg Kommunes plansystem DKplan](#).

Planskitsen

Planskitsen er bygget op med følgende overskrifter - fra det overordnede niveau ned til det helt konkrete niveau: ”Forside”, ”Grøn struktur”, ”Områdetyper” og ”Områdeplaner” (derudover ”Værktøjer” og ”Kort”).

Indholdet af afsnittet ”Grøn Struktur” er tæt koordineret med udpegningerne i [Viborg Kommunes Kommuneplan 2017](#) og udgør et fagligt oplæg til den kommende udpegning efter planloven af Grønt Danmarkskort.

Afsnittet ”**Områdetyper**” indeholder en kortlægning og en beskrivelse af i alt 9 forskellige karakteristiske typer af natur og parker i Viborg Kommune: **Seks naturtyper** ”Ådale”, ”Søer”, ”Kystnatur”, ”Skove”, ”Heder og overdrev” og ”Vådområder (Klima- og Miljøudvalgets område) samt **tre parktyper** (Teknisk Udvalgs område).

Afsnittet ”**Områdeplaner**” er essentielt for planen. Det indeholder de **konkrete, geografisk baserede planer** for de enkelte natur- og parkområder. Områdeplanerne udarbejdes ifølge planskitsen på grundlag af et **prioriteringsværktøj**, der tager udgangspunkt i følgende elementer: ”**Kortlægning**”, ”**Målsætning for et område**”, ”**Forslag til indsatser**”, ”**Samtidighed og økonomi**” og ”**Prioriterede indsatser**”.

Målgrupperne for områdeplanerne er primært de personer, der har med områdets drift og forvaltning at gøre, og sekundært områdets besøgende. Områdeplanerne kan skrives ud fra planen som pdf.

Den videre proces

Forvaltningen har som eksempler udarbejdet et begrænset antal områdeplaner for naturområdet. Som **bilag 1** vedhæftes udkast til områdeplan for skoven Undallslund. Som **bilag 2** er vedhæftet en prioriteret liste med forslag til områdeplaner for 34 lokaliteter inden for naturområdet (ud af ca. 123 relevante), hvor der efter forvaltningens vurdering bør laves områdeplaner.

Forvaltningen har udarbejdet et notat med forslag til principper for zonerings i kommunens skove og naturområder (vedhæftet som **bilag 3**).

Forvaltningen foreslår, at notatets forslag drøftes i det Grønne Råd, og at det efterfølgende anvendes som administrationsgrundlag for udarbejdelse af udkast til områdeplaner for de højst prioriterede af kommunens skove og naturområder jf. skabelonen i Natur- og Parkplanen.

Der forventes kun lavet områdeplaner for natur- og parkarealer, hvor Viborg Kommunes Teknik & Miljø-forvaltning har et ansvar for driften.

Planen forelægges ligeledes Teknisk Udvalg med henblik på udarbejdelse af udkast til områdeplaner for et antal parkområder.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv og offentlighedsfase

Udkastene til områdeplanerne forventes udarbejdet i løbet af 2018. Efterhånden som der udarbejdes udkast til områdeplaner, vil de blive drøftet med offentligheden, herunder notatet med principper for zonerings i kommunens skove og naturområder. Det forslås inden for naturområdet at ske på følgende måder:

- Lodsejermøder og evt. brugerråd.
- Møder i det Grønne Råd.

Udvalget forventes på et møde ultimo 2018 at få forelagt et oplæg til endelig Natur- og Parkplan, inkl. eksempler på færdige områdeplaner for naturområdet. Teknisk Udvalg forventes tilsvarende blive forelagt planen med tilknyttede områdeplaner for parkområdet.

Den færdige plan er tænkt som en **dynamisk plan**, som bør udvikles og vedligeholdes i takt med, at forudsætningerne for planen – politisk, prioriteringsmæssigt, bevillingsmæssigt, planmæssigt og driftsmæssigt - ændres. Dette forventes at ske som en del af den daglige drift af politikområdet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Udkast til områdeplan for Undallslund

Natur- og Parkplan - forslag til områdeplaner for naturområdet

Oplevelsesværdier og zoner

Punkt 8: Natur i Arnbjerg (orienterings sag)

16/49665

Resume

I Arnbjerg er der fuld gang i udviklingen af en ny bydel. Bydelen ligger i Viborg Naturpark. Derfor er der fokus på at skabe byudvikling samtidig med, at naturværdien i området øges. En vejledning om Naturen i Arnbjerg er vedlagt som bilag 1.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Klima- og Miljøudvalget tager orienteringen til efterretning

Sagen forelægges sideløbende i Teknisk Udvalg til orientering.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagen er sideløbende forelagt Teknisk Udvalg til orientering

Allan Clifford Christensen var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Viborg Byråd vedtog lokalplan 421 for 1. etape i Arnbjerg den 3. september 2014 ([sag nr. 27](#)).

Brugerrådet for Viborg Naturpark tog i 2016 initiativ til at udarbejde en vejledning for Naturen i Arnbjerg i (bilag 1). Formålet var at sikre en vis sammenhæng mellem det nye boligområde og beliggenheden midt i en naturpark, så byudviklingen også understøtter naturen i området.

Inddragelse og høring

Vejledningen om "Naturen i Arnbjerg" er udarbejdet af Viborg Naturparks brugerråd i samarbejde med biologer, landskabsarkitekter og planlæggere. Vejledningen har hidtil været anvendt som et internt arbejdsredskab. Større grundejere i området er orienteret om vejledningen, men der er endnu ingen grundejerforening i området.

Forvaltningen har brugt vejledningen i forhold til byggemodning af området, og forvaltningen vil arbejde videre med implementeringen heraf sammen med den kommende grundejerforening.

Forvaltningen har afventet med at orientere yderligere om vejledningen, da naturhåndtering og indretning af grønne områder typisk først er interessant for grundejere, når husene er opført. Der er nu opført ca. 25 huse i området, flere er på vej, og i 2018 forventes byggemodnet 114 nye boliggrunde i den nordlige del af Arnbjerg (lokalplan 477).

Vejledningen vil blive forelagt Det Grønne Råd til orientering.

Beskrivelse

Formålet med vejledningen "Naturen i Arnbjerg" er dels at sikre mere natur og af en højere kvalitet end ellers i byområder. Vejledningen beskriver, hvordan fællesarealer kan udformes, så man sikrer mere naturindhold for både planter, dyr og mennesker i området.

Vejledningen henvender sig både til byudviklere (kommunen/private) og til områdets beboere/grundejerforening i forhold til fremtidig pleje og vedligehold.

Vejledningen beskriver overordnet tre problematikker

1. Jordhåndtering
2. Mere varieret natur
3. Bedre levevilkår for smådyr

Jordhåndtering

Ved byggemodning bliver der ofte en del muldjord tilovers. Det er vigtigt at tage stilling til, hvor jorden evt. kan placeres i området, så bortkørsel minimeres. Muldjord er meget næringsholdig jord, som giver gode betingelser for græs, men dårlig mulighed for mere varierede plantearter. I første etape i Arnbjerg er der peget på en placering af muldjord mod skoven (delområde 9 i vejledningen). Byggemodningen har fulgt denne anvisning.

Mere varieret natur

For at få en mere varieret natur i Arnbjerg, er det vigtigt ikke at så græs på alle fælles grønne områder. Græs kvæler andre naturlige plantearter. Ved at undgå græs, får man derfor en mere artsrig variation af planter hen over tid.

Dette hensyn kan dog kollidere med grundejernes ønske om, at området skal "se færdigt ud", når de overtager området.

Langs regnvandskanaler har forvaltningen sået græs for at få en hurtig tilvækst, som kan holde på jorden og undgå erosion i grøfter. Dette er ikke i fuld overensstemmelse med vejledningen, men vurderet nødvendigt.

Bedre levevilkår for smådyr

Antallet af insekter i Danmark er i stærk tilbagegang. I Europa er mængden af insekter faldet 80% de sidste 30 år. Ved forholdsvis simple tiltag kan der skabes bedre levevilkår for insekter, som danner føde for større dyr som padder mv.

Vejledningen peger på tiltag som

- a. udlæg af stendynger og træerødder (delområde 1, 2 og 8)
- b. mindre forhøjninger = højere temperatur (delområde 8)
- c. sol på sydvendte skrånninger (banesti, delområde 7)

Disse tiltag vil blive forsøgt indarbejdet i den videre detailbearbejdning af området, hvor det er muligt.

Opsummering

Bagest i vejledningen (side 21) er indsatserne i Arnbjerg summeret i prioriteret rækkefølge i forhold til, hvad der er vigtigst for at opnå en øget naturkvalitet. De mørkegrønne felter vurderes som mest vigtige. Disse emner handler især om terrænbearbejdning mv., og kommunen har taget afsæt i de foreslåede tiltag i byggemodningen.

Område 9 er etableret, men beplantning mangler. Område 7, 8 og 1 er under delvis realisering af Viborg Kommune, mens områderne 2-5 og 10-11 fortsat er privat ejede.

Infobrev

For at gøre beboerne og den kommende grundejerforening bevidste om gevinsten ved at tænke naturen ind i Arnbjerg planlægger forvaltningen at sende et brev til de nye ejere i området (Arnbjerg Fælle og Skovhøjen) om, at det centrale fælles grønne område mod banestien snart etableres. Her forventes etableret små jordvolde og beplantning i dialog med de nye beboere.

Brugerrådet følger implementeringen af vejledningen "Naturen i Arnbjerg" og planlægger en overdragelse til områdets indbyggere ved et arrangement medio 2018, evt. kombineret med foredrag og fokus på naturen i din egen have.

Alternativer

Med udpegning af området som en del af Viborg Naturpark er det væsentligt at sikre et højere naturindhold i Arnbjerg end i traditionelle udstykninger.

Et alternativ vil være ikke at ofre ekstra opmærksomhed på etablering og pleje af naturen i området.

Tidsperspektiv

Vejledningen implementeres løbende i takt med byggemodning af delområder og i dialog med grundejerforening.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Forvaltningen vurderer, at vejledningen har haft god indflydelse på at udnytte de potentialer, der er for bedre natur i områder i Arnbjerg.

Der er blevet en øget bevidsthed om de 3 hovedproblematikker: Jordhåndtering, mere varieret natur og bedre levevilkår for smådyr.

Forvaltningen planlægger derfor at udarbejde en tilsvarende vejledning for etape 2-3 i Arnbjerg. Prisestimat 50-70.000 kr., som forventes afholdt indenfor byggemodningsudgifter.

Juridiske og planmæssige forhold

Vejledningen har ingen juridisk bindende karakter men vil fungere som et oplysende grundlag for fremtidig drift og vedligehold i Arnbjerg.

Bilag

Vejledning om "Naturen i Arnbjerg"

Punkt 9: Behandling af indkomne ideer og forslag fra fordebat vedr. Viborg Bioenergi

17/61015

Resume

Efter afholdt fordebat vurderer forvaltningen, at de indkomne forslag og ideer skal forelægges til politisk beslutning inden udarbejdelse af planforslag og miljøkonsekvensrapport/miljørapport. Der er indkommet 89 forslag og ideer, som især handler om de afledte udfordringer ved et eventuelt biogasanlæg, herunder transport, vejforhold, lugt, støj, natur, landskab og lokalområdets udviklingsmuligheder.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at der tages stilling til, om planlægningen fortsættes som beskrevet,
2. at der tages stilling til, om miljøkonsekvensrapport-/miljørapport-proceduren fortsættes som beskrevet,
3. at bilag 3 "Notat med behandling af forslag og ideer fra fordebatten for Viborg Bioenergi" godkendes og sendes som svar til dem, der har indsendt forslag og ideer.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at planlægningen fortsættes som beskrevet,
2. at miljøkonsekvensrapport-/miljørapport-proceduren fortsættes som beskrevet, og
3. at bilag 3 "Notat med behandling af forslag og ideer fra fordebatten for Viborg Bioenergi" godkendes og sendes som svar til dem, der har indsendt forslag og ideer.

Sagsfremstilling

Historik

Klima- og Miljøudvalget besluttede den 25. januar 2018 ([sag nr. 10](#)) at igangsætte planlægningen og den forudgående offentlighedsfase for et biogasanlæg syd for Vammen.

Inddragelse og høring

Fordebat

Der har været afholdt fordebat i perioden 1. februar 2018 til 14. marts 2018 med henblik på at indkalde idéer og forslag til indholdet af den videre planlægning og til indholdet af miljørapporten/miljøkonsekvensrapporten. Til fordebatten og høringen af berørte myndigheder blev der udarbejdet et debatmateriale (bilag 1).

Borgermøde

Debatten på borgermødet den 28. februar 2018, hvor der deltog ca. 200 borgere, drejede sig om:

- Placering
- Vejforhold og transport
- Transportafstand
- Lugtgener
- Klimaregnskab
- Påvirkning af natur og landskab
- Påvirkning af lokalområdets udvikling
- Uvildighed i vurderinger

Forslag og ideer

Der er indkommet 89 besvarelser med forslag og ideer, heraf 1 hørings svar fra berørte myndigheder (Viborg Stift). De samlede besvarelser er i bilag 2. Besvarelserne omhandler:

- Trafik, vejforhold og trafiksikkerhed
- Transportafstand
- Partikelforurening fra transport

- Lugt fra biogasanlæg og transport
- Støj fra aktiviteter på biogasanlægget og fra transport
- Påvirkning af natur, landskab og støjfrit område
- Risiko for udslip af biomasse fra biogasanlæg og transport
- Placering og forslag til alternativ placering
- Gasledning til naturgasnet
- Energiforbrug og klima
- Majsdyrkning
- Påvirkning af lokal udvikling
- Værdiforringelse af ejendom
- Erstatningsmulighed
- Udgifter til vejanlæg og vejvedligeholdelse
- Kommunegaranti, tilskudsordninger og samfundsøkonomi
- Ejerforhold
- Ansøgning og planlægningsproces

Beskrivelse

Forvaltningens behandling af forslag og ideer er i bilag 3. Bilaget indeholder et kortfattet resume af de indkomne forslag og ideer samt forvaltningens vurdering og forslag til svar til disse.

Hvis planlægningen fortsættes, vil de indkomne ideer og forslag i stort omfang blive belyst i miljøkonsekvensrapporten/miljørapporten, der skal ledsage planforslagene.

Forvaltningen foreslår, at følgende emner fra fordebattens forslag og ideer i givet fald indgår i miljørapporten og den videre planlægning:

- en belysning af ruterne for biomassetransport, og beskrivelse af hvor stor merbelastningen bliver på vejene omkring biogasanlægget.
- belysning af vejenes eksisterende tilstand og en gennemgang af udsatte lokaliteter.
- belysning af en eventuel påvirkning af trafiksikkerheden på udsatte lokaliteter.
- lugtberegninger og beskrivelse af håndtering af lugt fra biogasanlægget og lastbiltransporter.
- belysning af hvordan støj fra aktiviteter på biogasanlægget vil påvirke omgivelserne omkring biogasanlægget, og hvordan en forøget trafikstøj vil påvirke omgivelserne på udvalgte steder i Vammen, Rødding samt det i Kommuneplanen udpegede støjfri område ved Tjele Langsø.
- beskrivelse af biogasanlæggets påvirkning på natur, landskab og fortidsminder samt Natura2000 områder og de i Kommuneplanen udpegede værdifulde landskaber omkring Tjele Langsø. Rapporten skal indeholde visualiseringer af biogasanlægget.
- belysning af håndteringen af gylle på biogasanlægget og ved transport, samt risiko, eventuelle konsekvenser og afværgeforanstaltninger for gylleudslip.
- beskrivelse af en alternativ placering ved DLG Fabrik Tjele og et 0-alternativ.
- beskrivelse af biogasanlæggets bidrag til reduktion af klimagasser samt en beskrivelse af, hvor meget det forventede energiforbrug til diesel til transport vil udgøre i forhold til anlæggets bruttoenergiproduktion.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Forvaltningen forventer følgende tidsplan for planlægningen:

Planforslag til vedtagelse	Ultimo 2018
Offentlig høring	Ultimo 2018
Endelig vedtagelse	Primo 2019

Økonomiske forhold og konsekvenser

Planerne og det ansøgte projekt kan resultere i et øget behov for vedligeholdelse af det eksisterende kommunale vejnet omkring Vammen og eventuelle investeringer i forstærkninger og udvidelser af udvalgte vejstrækninger. Miljørapporten

skal belyse den trafikale merbelastning, og på den baggrund skal der tages stilling til, hvorvidt der eventuelt er basis for at indgå en udbygningsaftale med ansøger.

Juridiske og planmæssige forhold

Projektets realisering kræver udarbejdelse af et kommuneplantillæg, en lokalplan, en miljøvurdering af planforslagene og en miljøkonsekvensvurdering af projektet. Såfremt planerne vedtages endeligt, kræver projektet endvidere en miljøgodkendelse.

Miljøvurderingens miljørapport og miljøkonsekvensvurderingens miljøkonsekvensrapport slås sammen i én miljørapport, som skal belyse de miljømæssige konsekvenser af planerne og projektet.

Bilag

Debatoplæg - Viborg Bioenergi

Forslag og ideer fra fordebat vedr Viborg Bioenergi

Notat med behandling af forslag og ideer fra fordebatten for Viborg Bioenergi

Punkt 10: Behandling af 5 konkrete ansøgninger om opstilling af vindmøller

18/19169

Resume

Der skal tages stilling til behandling af 5 konkrete vindmølleansøgninger.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Klima- og Miljøudvalget drøfter ansøgningerne om vindmølleprojekter og beslutter procedure for en eventuel kommende planlægning.

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

2. at byrådet godkender udvalgets indstilling.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget drøftede ansøgningerne om vindmølleprojekter og besluttede at indstille til byrådet

1. at igangsætte fordebat for projekterne ved Vinge og Tolstrup, mens projekterne ved Daugbjerg, Finderup og Dalgas Plantage afventer nærmere afklaring

Sagsfremstilling

Historik

Klima- og Miljøudvalget besluttede på et møde den 25. februar 2016 ([sag nr. 1](#)) en prioriteret rækkefølge for planlægning af 5 konkrete vindmølleprojekter: 1. Låstrup, 2. Daugbjerg, 3. Vinge, 4. Tolstrup, 5. Dalgas Plantage. Efter endt fordebat for vindmølleprojektet ved Låstrup besluttede byrådet den 25. januar 2017 ([sag nr. 17](#)) at stoppe planlægningen ved Låstrup.

Klima- og Miljøudvalget besluttede på et møde den 1. juni 2017 ([sag nr. 1](#)), at der i 2017 ikke arbejdes videre med de 4 prioriterede vindmølleprojekter (Daugbjerg, Vinge, Tolstrup, Dalgas Plantage). Endvidere besluttede Klima- og Miljøudvalget, at forvaltningen skulle rette henvendelse til Forsvarsministeriet om mulighed for opstilling af vindmøller på forsvarrets arealer. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse svarede den 28. november 2017, at opsætning af vindmøller ikke er foreneligt med Forsvarets øvelsesaktiviteter, idet en række militære aktiviteter i så fald ikke kan gennemføres.

Der er den 9. april 2018 indkommet en ny ansøgning om opstilling af 4 vindmøller vest for Finderup øvelsesterræn. Placeringen ligger 2,3 km fra ansøgningen ved Daugbjerg. Hvis der skal planlægges for begge projekter, skal det belyses, om vindmølleprojekternes samlede påvirkning af landskabet anses for ubetænkelig. Det er et krav fra vindmøllebekendtgørelsen til planlægning for vindmøller, der ligger nærmere end 28 gange totalhøjden (svarende til 4,2 km mellem vindmøller på 150 meter i totalhøjde).

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Forvaltningen har haft kontakt til alle ansøgere, og de er givet mulighed for at opdatere ansøgninger og beskrivelser af projekterne bl.a. mht. vindmøllestørrelser og nabotiltag.

Ansøgerne fra hhv. Vinge (Tjele) og Tolstrup har henvendt sig for at høre til mulighederne for at fremme planlægningen for disse vindmølleprojekter.

Forvaltningen har henvendt sig til ansøgerne fra Daugbjerg og Dalgas Plantage for at få en opdatering af ansøgningsstatus. Begge ansøgere har meddelt, at deres ansøgning fortsat er aktuel.

Notat med en gennemgang af de 5 ansøgninger er i bilag 1.

Forvaltningen har i notatet vurderet ansøgningerne med baggrund i kriterier fastsat i bekendtgørelse om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller, Kommuneplan 2017-2029 og mindste afstand til boliger på 600 m. Alle områder er desuden blevet besigtiget, og der er foretaget en landskabelig vurdering. Der indgår desuden en beskrivelse af naboiltag i de tilfælde, hvor ansøger har redegjort for det. Dette indebærer f.eks. opkøb af naboejendomme og oprettelse af lokale grønne ordninger.

Her følger en kort beskrivelse og konklusion for hver af de 5 ansøgninger:

Daugbjerg

Der er søgt om opstilling af 3 vindmøller med en totalhøjde på op til 150 meter 1,2 km øst for Daugbjerg. Forvaltningen vurderer, at der kan arbejdes videre med ansøgningen ved Daugbjerg. Projektets påvirkning af flagermus er et af de væsentlige emner, der skal belyses nærmere i en miljøkonsekvensvurdering.

Der er indkommet en ansøgning om opstilling af vindmøller 2,3 km vest for området (se nr. 5). Hvis der skal planlægges for begge projekter, skal det belyses, om vindmølleprojekternes samlede påvirkning af landskabet anses for ubetænkelig. Såfremt dette ikke er tilfældet, bør der kun arbejdes videre med en af ansøgningerne. Arbejdes der videre med denne ansøgning, skal vindmøllernes indflydelse på damflagermusens integritet undersøges yderligere.

Vinge

Der er søgt om opstilling af 10 vindmøller med en totalhøjde på op til 150 meter på en let buet række sydvest for Vinge. Forvaltningen vurderer, at der kan arbejdes videre med projektet, hvis vindmøllerne kan opstilles på en lige linje. Projektets påvirkning af fuglebeskyttelsesområde, værdifuldt landskab, værdifuldt kulturmiljø, Hobro Landevej og beskyttet gravhøj er nogle af de væsentlige emner, der skal belyses nærmere i en miljøkonsekvensvurdering.

Tolstrup

Der er søgt om opstilling af 3 vindmøller med en totalhøjde på op til 150 meter på en enkelt række i Faldborgdalen umiddelbart øst for Kjellerupvej og lige nord for kommunegrænsen til Silkeborg Kommune. Forvaltningen vurderer, at der kan arbejdes videre med projektet. Projektets påvirkning af det geologiske interesseområde samt Kjellerupvej og jernbanen er nogle af de væsentlige emner, der skal belyses nærmere i en miljøkonsekvensvurdering.

Dalgas Plantage

Der er søgt om opstilling af 4 vindmøller med en totalhøjde på op til 150 meter i en enkelt række lige syd for Skivevej og øst for Dalgas Plantage. Området, der søges opført vindmøller i, er inden for indflyvningszonen til Skive Lufthavn. Området ligger 2,4 km nordøst for vindmølleområdet ved Gammelstrup. Samlet set vurderer forvaltningen, at områdets nærhed til andre vindmøller samt indflyvningszonen til Skive Lufthavn gør det mindre egnet til planlægning for vindmøller.

Vest for Finderup Øvelsesterræn

Der er søgt om opstilling af 4 vindmøller med en totalhøjde på op til 150 meter i en enkelt række syd for Holstebrovej og vest for Finderup Øvelsesterræn. Forvaltningen vurderer, at der kan arbejdes videre med projektet. Projektets påvirkning af værdifuldt landskab, Forsvarets radar samt flagermus er nogle af de væsentlige emner, der skal belyses nærmere i en miljøkonsekvensvurdering.

Der er en anden ansøgning om opstilling af vindmøller 2,3 km vest for området (se nr. 1), og det skal derfor belyses, om vindmølleprojekternes samlede påvirkning af landskabet anses som ubetænkelig. Såfremt dette ikke er tilfældet, bør der kun arbejdes videre med en af ansøgningerne.

Energiproduktion og Klimastrategi

I 2009 vedtog byrådet en klimastrategi for Viborg Kommune. Klimastrategien fastsætter en målsætning om, at kommunens udledning af drivhusgasser reduceres, så kommunen som helhed bliver CO₂-neutral. Vindmøller er nævnt i strategien som et muligt initiativ for CO₂-reduktion.

I 2012 blev der af et bredt flertal i Folketinget indgået en energiaftale, som bl.a. fastlægger, at vindkraft skal dække ca. 50 % af elforbruget i år 2020 mod ca. 22 % i 2010.

Status for Viborg Kommune er, at 21 % af elforbruget dækkes af vindmøller i kommunen. 59 % af elforbruget i kommunen produceres på anlæg uden for kommunen.

De 5 ansøgte vindmølleprojekter vil tilsammen omfatte 24 vindmøller med en samlet effekt på ca. 88 MW. Ved realisering af alle projekter vil vindkraftproduktionen i Viborg Kommune stige med 116 % og 46 % af elforbruget i kommunen vil blive dækket af vindmøller i kommunen.

Viborg Kommune har ikke nogen store sammenhængende områder med stor afstand til beboelse, der er særligt oplagte som vindmølleområder. Forvaltningen vurderer, at 4 af de ansøgte områder er egnede til planlægning for vindmøller.

Såfremt der træffes beslutning om at igangsætte videre planlægning, anbefaler forvaltningen, at der igangsættes en fordebat for projekterne ved Vinge og Tolstrup, mens projekterne ved Daugbjerg, Finderup og Dalgas Plantage afventer nærmere afklaring. Ved Daugbjerg og Finderup afventer afklaring om relationen mellem de to projekter, og ved Dalgas afventer afklaring på placering i indflyvningszonen til Skive Lufthavn.

Alternativer

Forslag til alternative planlægningsscenarier:

1. Der igangsættes en samlet fordebat for alle ansøgninger på én gang som led i en samlet planlægning for vindmøller i Viborg Kommune. Efter fordebatten tages der politisk stilling til den videre planlægning.
2. Der igangsættes en fordebat for ét vindmølleområde ad gangen i en politisk prioriteret rækkefølge.

Hvis byrådet igangsætter fordebatten for ét eller flere vindmølleprojekter, vil Klima- og Miljøudvalget efterfølgende skulle tage stilling til et forslag til proces for fordebat.

Tidsperspektiv

Hvis fordebatten igangsættes, forventer forvaltningen følgende udkast til tidsplan:

Fordebat	Ultimo 2018
Behandling af fordebat	Primo 2019
Planforslag til vedtagelse	Medio 2019
Offentlig høring	Medio 2019
Endelig vedtagelse	Ultimo 2019

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Alle ansøgninger er uden for udlagte vindmølleområder i Kommuneplan 2017 - 2029.

Vindmølleprojekternes realisering kræver udarbejdelse af kommuneplantillæg, lokalplan, miljøvurdering af planforslagene og miljøkonsekvensvurdering af projekterne.

Bilag

Gennemgang af aktuelle vindmølleansøgninger

Punkt 11: Godkendelse af varmeprojekt for omstilling til biogas ved Klejtrup Kraftvarmeværk

18/4628

Resume

Klejtrup Kraftvarmeværk A.m.b.a. har ansøgt om godkendelse af et varmeprojekt for omstilling til produktion af varme og el på biogas i stedet for naturgas. Projektet indebærer udskiftning af gaskedel, ombygning af eksisterende gasmotor med tilhørende hjælpeudstyr og etablering af transmissionsledning.

Projektets gennemførelse kræver udvalgets godkendelse jf. varmforsyningsloven.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget godkender et projekt for omstilling til produktion af varme og el på biogas i stedet for naturgas ved udskiftning af gaskedel, ombygning af eksisterende gasmotor med tilhørende hjælpeudstyr og etablering af transmissionsledning.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Indstillingen blev godkendt.

Sagsfremstilling

Historik

Klejtrup Kraftvarmeværk A.m.b.a. har ansøgt om godkendelse af et varmeprojekt for omstilling til produktion af varme og el på biogas i stedet for naturgas. Projektforslaget fremgår af bilag 1, og en følsomhedsberegning af projektet fremgår af bilag 2.

Inddragelse og høring

Forvaltningen har i henhold til Bekendtgørelse om godkendelse af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg (projektbekendtgørelsen) foretaget 4 ugers høring af HMN GasNet P/S samt en grundejer, som berøres af transmissionsledningens tracé.

HMN GasNet P/S har afgivet et høringssvar med en række bemærkninger til projektforslaget omhandlende den samfundsøkonomiske beregning, herunder prissætningen af biogas, omkostninger forbundet med bortkøling af varme, anlæggets virkningsgrad og det anvendte elpristillæg. Høringssvaret fremgår af bilag 3.

Klejtrup Kraftvarmeværk har på baggrund af høringssvaret udarbejdet en redegørelse med kommentarer til HMN GasNet P/S' bemærkninger. Redegørelsen fremgår af bilag 4.

HMN GasNet P/S er blevet partshørt om redegørelsen og har i den forbindelse afgivet et supplerende høringssvar, hvor selskabet fortsat gør indsigelse mod godkendelse af projektforslaget. Det supplerende høringssvar omhandler fortsat prissætningen af biogas og derudover indregningen af klimaeffekten i den samfundsøkonomiske beregning. Det supplerende høringssvar kan ses i bilag 5.

Klejtrup Kraftvarmeværk har på baggrund af det supplerende høringssvar udarbejdet endnu en redegørelse med svar til HMN GasNet P/S' bemærkninger. Denne redegørelse kan ses i bilag 6. HMN GasNet P/S er blevet partshørt om den yderlige redegørelse, og selskabet har afgivet endnu et supplerende høringssvar. Selskabet er fortsat uenigt i prissætningen af biogas i den samfundsøkonomiske beregning. Høringssvaret fremgår af bilag 7.

Der er ikke udarbejdet en redegørelse som svar til dette supplerende høringssvar, da forvaltningen har vurderet, at der ikke vil fremkomme nye oplysninger.

Der er ikke indkommet høringssvar fra den berørte grundejer.

Beskrivelse

Klejtrup Kraftvarmeværk baserer i dag sin produktion af varme og el på naturgas. Med projektforslaget ønsker værket at omstille produktionen til at være baseret på biogas, da der med de nuværende energipriser og afgifter er god økonomi i

omstilling af driften.

Projektet indebærer udskiftning af nuværende gaskedel til en ny tidssvarende kedel med samme ydelse samt ombygning af eksisterende gasmotor med tilhørende hjælpeudstyr.

Som en del af projektet etableres en ca. 1,6 km lang transmissionsledning, så biogassen kan leveres direkte til kraftvarmeværket fra et nyetableret biogasanlæg i Hærup. Transmissionsledningen etableres primært i kant af offentlig vej efter ”gæsteprincippet”. På det areal, hvor biogasanlægget er beliggende, berøres lodsejeren af transmissionsledningens tracé. Tracéet kan ses i projektforslaget (bilag 1).

Projektforslaget viser positiv samfundsøkonomi, selskabsøkonomi og forbrugerøkonomi. I projektforslaget er der redegjort for et samfundsøkonomisk overskud på ca. 22,4 mio. kr. i forhold til referencen, hvor driften fortsætter som nu på det eksisterende anlæg med et nyt naturgasfyret kedelanlæg.

På baggrund af høringssvaret fra HMN GasNet P/S har Klejtrup Kraftvarmeværk udarbejdet en alternativ samfundsøkonomisk beregning, som viser et samfundsøkonomisk overskud på ca. 14,4 mio. kr. i forhold til referencen. I denne beregning er prissætningen på biogas ændret, og der er anvendt et andet elpristillæg, der i højere grad afspejler driften.

Med afsæt i det supplerende høringssvar fra HMN GasNet P/S er der udarbejdet yderligere samfundsøkonomiske beregninger, der viser et samfundsøkonomisk overskud på henholdsvis 23,8 mio. kr. og 41 mio. kr. i forhold til referencen. For det samfundsøkonomiske overskud på 23,8 mio. kr. er klimaeffekten indregnet som anført af HMN GasNet P/S i det supplerende høringssvar, samtidig med at konsekvensen af en evt. opgradering af biogassen er indregnet. For det samfundsøkonomiske overskud på 41 mio. kr. er klimaeffekten ikke indregnet, mens konsekvensen af en evt. opgradering af biogassen indgår i beregningen.

Klejtrup Varmeværk vurderer fortsat, at projektet har en positiv samfundsøkonomisk effekt.

Projektforslaget viser desuden reducerede miljøpåvirkninger, hvilket skyldes et reduceret naturgasforbrug. Med projektet opnås en miljømæssig besparelse over en 20-årig periode på ca. 43,0 t CO₂ og 47,7 t NO_x.

Forvaltningen har fået en uvildig rådgiver til at vurdere prissætningen af biogas i den samfundsøkonomiske beregning. Rådgiveren har udarbejdet et notat, som fremgår af bilag 8. Det konkluderes i notatet, at projektet har et samfundsøkonomisk overskud på mindst 2,1 mio. kr. I den forbindelse bemærkes det, at uenigheden om prissætningen af biogas i projektet er en uenighed om størrelsen på det samfundsøkonomiske overskud.

Forvaltningen vurderer derfor, at projektforslaget vil medføre et positivt samfundsøkonomisk, og projektet kan derfor godkendes jf. projektbekendtgørelsen.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Projektet ønskes gennemført snarest muligt. Efter planen skal transmissionsledningen til fremføring af biogas være i drift 1. juli 2018.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Projektforslag Klejtrup Kraftvarmeværk

Følsomhedsberegning

Høringssvar fra HMN GasNet P/S

Kommentarer fra Klejtrup Kraftvarmeværk til høringssvar

Supplerende høringssvar fra HMN GasNet P/S

Kommentarer fra Klejtrup Kraftvarmeværk til supplerende høringssvar

2. supplerende høringssvar fra HMN GasNet P/S

Vurdering af prissætningen af biogas i samfundsøkonomisk beregning

Punkt 12: Ansøgning om fritagelse fra forblivelsespligten for ejendom i Kølvrå

18/18467

Resume

Forvaltningen har modtaget en ansøgning om fritagelse for forblivelsespligten for ejendommen Torvet 1A, 7740 Karup.

Kommunalbestyrelsen har kompetence til i særlige tilfælde at give ejere dispensation fra forblivelsespligten jf. tilslutningsbekendtgørelsen.

Forblivelsespligten pålægger en ejendom, som er tilsluttet et kollektivt varmforsyningsanlæg til at forblive tilsluttet dette. Dette indebærer en forpligtelse til at betale årlige faste udgifter til det kollektive varmforsyningsanlæg, men ikke en forpligtelse til at være tilsluttet anlægget fysisk.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget tager stilling til, om ansøgningen om fritagelse for forblivelsespligten for ejendommen Torvet 1A, 7740 Karup er et særligt tilfælde, og om ejendommen derfor skal fritages for forblivelsespligten.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at ejendommen ikke fritages for forblivelsespligten.

Sagsfremstilling

Historik

Ejeren af Torvet 1A, 7740 Karup har ansøgt om fritagelse for forblivelsespligten for ejendommen, da han ønsker at installere en varmepumpe. Ansøgningen fremgår af bilag 1, og et oversigtskort over området ses i bilag 2.

Inddragelse og høring

Forvaltningen har spurgt Karup Varmeværk om værkets holdning til, at ejendommen fritages for forblivelsespligten. Varmeværket har meddelt, at det ikke ønsker, at der åbnes op for, at forbrugerne kan fritages for tilslutningspligt eller forblivelsespligt, da det kan påvirke værkets økonomi.

På opfordring fra forvaltningen har ansøger suppleret sin ansøgning med oplysninger om økonomien i at installere en varmepumpe og fortsat være tilsluttet fjernvarmen. De supplerende oplysninger fremgår af bilag 3. Disse oplysninger er Karup varmeværk blevet partshørt om. Værket har i den forbindelse fremsendt en udtalelse, som ansøger er blevet partshørt om. Dette har medført flere partshøringer af både varmeværket og ansøger. En oversigt over udtalelser i forbindelse med partshøringerne fremgår af bilag 3.

Beskrivelse

Forblivelsespligten blev tinglyst på ejendommen i 1989 på baggrund af et godkendt varmeprojekt af daværende Karup Kommune. Den tinglyste deklaration fremgår af bilag 4.

Karup Varmeværk har oplyst, at ejendommen har været tilsluttet fjernvarmforsyningen siden 1963, hvor Kølvrå Fjernvarmecentral blev etableret. Ejendommen er opført som én ejendom men er senere blevet opdelt i to ejendomme (Torvet 1A og 1B). Da bygningen blev opdelt i to boliger, stod det i byggetilladelsen, at det ansøgte i henhold til varmeplanen skulle tilsluttes fjernvarme.

Derudover har varmeværket oplyst, at siden 2015 har værket været løbende i dialog med ansøger, da der har været uenighed om afregningen for varmeforbruget og faste udgifter.

Ansøger begrundet sin ansøgning med ønsket om at installere en varmepumpe, som han mener er en billigere løsning. Desuden henviser ansøger til en sag om Ådum Kraftvarmeværk i Ringkøbing-Skjern Kommune. Forvaltningen vurderer, at sagen ikke kan sammenlignes med denne. Ådum Kraftvarmeværk udarbejdede et projektforslag for forblivelsespligt, som blev godkendt af Ringkøbing-Skjern Kommune. Flere forbrugere gjorde indsigelse mod godkendelse af

projektforslaget. Forbrugerne blev herefter fritaget fra forblivelsespligten, da de opfyldte tilslutningsbekendtgørelsens regler for fritagelse. Så det var i forbindelse med godkendelse af projektforslaget, at forbrugerne blev fritaget. Derudover begrundes ansøger sin ansøgning med, at en bindingsperiode på 65 år til et kollektivt varmforsyningsanlæg er ulovligt og henviser til materiale, hvoraf det fremgår, at vedtægter, som pålægger en bindingsperiode på 20 år, er urimelige. Ansøgers ejendom er ikke pålagt forblivelsespligt gennem vedtægter, men på baggrund af et godkendt varmeprojekt af tidligere Karup Kommune, som pålægger forblivelsespligt.

Ansøger har anmodet om fritagelse for forblivelsespligten med henvisning til § 15, stk. 2, i tilslutningsbekendtgørelsen. Forvaltningen har meddelt, at han kan ansøge om fritagelse jf. § 17, stk. 1, i tilslutningsbekendtgørelsen.

Ifølge tilslutningsbekendtgørelsen har ansøger ikke retskrav på at blive fritaget.

Regeringen foreslår i sit energiudspil (april 2018) til et nyt energiforlig, at nye forbrugerbindinger i form af tilslutningspligt og forblivelsespligt fra 1. januar 2019 stoppes. Derudover foreslår Regeringen, at eksisterende forbrugerbindinger afskaffes, 4 år efter produktionsbindingerne er afskaffet i et område. Fjernvarmekunderne vil dermed få mulighed for at skifte til alternative opvarmningsformer, f.eks. individuelle varmepumper.

Der er ikke tidligere behandlet lignende sager, og udvalgets beslutning vil skabe præcedens for fremtidig behandling af lignende sager.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Forblivelsespligten reguleres i *Bekendtgørelse om tilslutning m.v. til kollektive varmforsyningsanlæg* (tilslutningsbekendtgørelsen).

jf. § 16 i tilslutningsbekendtgørelsen kan ejere af ejendomme, der er pålagt tilslutningspligt eller forblivelsespligt til et kollektivt varmforsyningsanlæg ikke senere kræve sig fritaget med henvisning til bestemmelserne i § 15, som beskriver de kategorier af eksisterende bebyggelse, der ikke kan pålægges tilslutningspligt eller forblivelsespligt. jf. § 17, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde efter ansøgning beslutte, at eksisterende bebyggelse, som er pålagt forblivelsespligt, skal fritages for pligten. § 17, stk. 1, finder anvendelse i tilfælde, hvor tilslutnings- og forblivelsespligt er blevet pålagt, men hvor kommunen på grund af særlige omstændigheder efter en konkret vurdering vælger at give en dispensation fra pligten. Det er kommunen, der beslutter, om der kan gives dispensation efter § 17, stk. 1, og kommunen er i den forbindelse tillagt et vidt skøn. Ansøgere efter § 17, stk. 1, har ikke retskrav på at få den ønskede dispensation.

Energiklagenævnet fortolker tilslutningsbekendtgørelsens § 17, stk. 1, således, at de hensyn, der efter § 15 kan føre til, at en ejendom ikke kan kræves tilsluttet, kan indgå i vurderingen af, om en ejendom, der er pålagt tilslutningspligt eller forblivelsespligt, kan opnå dispensation efter § 17, stk. 1.

Bilag

Ansøgning

Oversigtskort

Udtalelser ifm. partshøringer

Deklaration om forblivelsespligt Kølvrå By, Karup

Punkt 13: Evaluering af arbejdsgrundlag for Revas 2017 (orienteringssag)

12/14538

Resume

Forvaltningen har udarbejdet evaluering af "Arbejdsgrundlag for Revas 2017", som hermed fremlægges til Klima- og Miljøudvalgets orientering.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Klima- og Miljøudvalget tager evalueringen af "Arbejdsgrundlag for Revas 2017" til efterretning.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget tog evalueringen af "Arbejdsgrundlag for Revas 2017" til efterretning.

Allan Clifford Christensen var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Klima- og Miljøudvalget godkendte på sit møde den 16. juni 2016 ([sag nr. 4](#)) "Arbejdsgrundlag for Revas 2017" med udvalgets bemærkninger, som efterfølgende er indarbejdet i dokumentet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

"Arbejdsgrundlag for Revas 2017" i endelig udgave fremgår af bilag 1.

Arbejdsgrundlaget suppleres årligt med en afrapportering, som redegør for, hvilke resultater der er opnået som følge af det foregående års arbejde. Formålet med afrapporteringen er dels at skabe et overblik over, hvordan det så rent faktisk gik, dels at sikre et grundlag for sammenhæng og kvalitetsudvikling - og dermed være fundament for fastlæggelsen af arbejdsgrundlaget for det kommende år.

Forvaltningen har nu udarbejdet en evaluering af "Arbejdsgrundlag for Revas 2017". Evalueringen fremgår af bilag 2.

Tidsplanen og arbejdet omkring opfyldelsen af de beskrevne mål og udfordringerne vurderes overordnet at være overholdt. Således er målene for nogle emners vedkommende løst, mens andre emner har gennemgået planlægnings- og/eller bevillingsfasen og fortsat behandles i 2018.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

"Arbejdsgrundlag for Revas" fornyes årligt og udgør grundlaget for Revas' arbejde det følgende år.

Bilag

Arbejdsgrundlag for Revas 2017

Punkt 14: Arbejdsgrundlag for Revas 2019

12/14538

Resume

Beskrivelsen for det kommende års arbejde for Revas er nu udarbejdet i form af "Arbejdsgrundlag for Revas 2019", som hermed fremstilles for Klima- og Miljøudvalget til godkendelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Klima- og Miljøudvalget godkender "Arbejdsgrundlag for Revas 2019".

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget godkendte "Arbejdsgrundlag for Revas 2019".

Allan Clifford Christensen var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

På sit møde den [5. oktober 2010 \(sag nr. 132\)](#) vedtog Klima- og Miljøudvalget, at Revas forud for hvert driftsår/regnskabsår skal beskrive mål, indsatsområder og væsentlige projekter og initiativer på baggrund af de overordnede politiske målsætninger (den gældende affaldshåndteringsplan) samt vurdere det kommende års udfordringer på området.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Beskrivelsen for det kommende års arbejde for Revas er nu udarbejdet i form af "Arbejdsgrundlag for Revas 2019" (bilag 1).

Arbejdsgrundlag for 2019 er formuleret på baggrund af "Affaldshåndteringsplan 2014-2019 for Viborg Kommune", der er politisk godkendt ultimo 2015, samt på baggrund af seneste "Forslag til Budget 2019-2022" for Viborg Kommune.

Som en del af arbejdsgrundlaget er der fastlagt et "årshjul", der giver et overblik over, hvornår Klima- og Miljøudvalget forventes at skulle involveres.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

De i arbejdsgrundlaget beskrevne initiativer forventes gennemført i 2019.

Økonomiske forhold og konsekvenser

De forventede økonomiske forhold og konsekvenser indgår i seneste "Forslag til Budget 2019-2022" for Viborg Kommune.

Juridiske og planmæssige forhold

"Arbejdsgrundlag for Revas 2019" udgør grundlaget for Revas' arbejde i 2019.

Bilag

Arbejdsgrundlag for Revas 2019

Punkt 15: Ansøgning om nye bygninger på Frisholtvej 122, Ans

18/3439

Resume

Udvalget skal tage stilling til, om der kan gives landzonetilladelse og dispensation fra søbeskyttelseslinien til, at der opføres en helårsbeboelse og et maskinhus på landbrugsejendommen Frisholtvej 122, Ans.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget beslutter at meddele afslag med hjemmel i planlovens § 35, idet en tilladelse vil være i strid med intentionerne med planlovens landzonebestemmelse

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Indstillingen blev godkendt.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

ProLex Advokaterne søger for ejeren af Frisholtvej 122 om landzonetilladelse til, at et eksisterende 124 m² stort fritidshus på landbrugsejendommen kan udskiftes med en ny ca. 210 m² stor helårsbolig med en carport på 50 m². Der søges endvidere om, at der kan opføres et ca. 300 m² stort maskinhus i tilknytning hertil. Ejendommens placering ses på oversigtskortet i bilag 1. På bilag 2 er placeringen af den ønskede bolig og det ønskede maskinhus vist.

Ejendommen er en landbrugsejendom på 15,9 ha. Eneste bygning på ejendommen er det omtalte fritidshus. Ansøger oplyser, at der ifølge dennes oplysninger tidligere frem til 1940-erne har været et stuehus på ejendommen.

En landbrugsejendom skal normalt være forsynet med en ”passende ” bolig/stuehus. Dette fremgår af landbrugsloven.

Det fremgår af Jordbrugskommissionens sag fra erhvervelsen i 1990, at: ” *Et egentligt stuehus findes ikke, men en tidligere stald anvendes som sommerhus*”.

Ejer fik Jordbrugskommissionens tilladelse til erhvervelsen med en efterfølgende tinglysning om, at ejendommen skal ejes og drives sammen med den landbrugsejendom, som ejeren i forvejen er indehaver af. Ejendommen kan kun sælges til samdrift eller sammenlægning med en anden landbrugsejendom. Opførelse af nye bygninger kræver Jordbrugskommissionens (nu Landbrugsstyrelsens) tilladelse.

En sådan tinglyst ”samhørighedsdeklaration” er helt normal praksis for så vidt angår erhvervelse af landbrugsejendomme uden beboelsesbygning.

Ansøgningen er bilagt en udtalelse fra Landbrugsstyrelsen om, at en ansøgning om ophævelse af deklARATIONEN kan forventes imødekommet, såfremt kommunen vil meddele en landzonetilladelse til en bolig.

Ansøgningen begrundes med, at ejeren og dennes hustru ønsker at fraflytte deres store landbrugsejendom Storhedevejen 45, Bjerringbro (den ejendom som Frisholtvej 122 skal ejes og drives sammen med). Ægteparret ønsker at flytte til Frisholtvej 122 og lade sig pensionere derfra. De ønsker at bevare og passe skovbruget på ejendommen.

Begrundelse for maskinhuset er, at det skal anvendes til opbevaring af en større græsslåmaskine og andet materiel for brug til skovdriften samt til et disponibelt rum med personalefaciliteter og evt. pakning af pyntegrønt.

Lovgrundlag

Planloven:

Bygningerne kræver en landzonetilladelse efter planlovens § 35, med mindre bygningerne er erhvervsmæssigt nødvendige for driften af den pågældende landbrugsejendom eller landbrugsbedrift.

Det er bl.a. intentionerne med landzonebestemmelserne, at der ikke skal gives tilladelse til nye beboelsesejendomme i landzonen, med mindre kommunen har planlagt for dette.

Landbrugsloven:

Efter landbrugslovens § 9 skal en landbrugsejendom holdes forsynet med en passende beboelsesbygning, medmindre ejendommen ejes sammen med en anden landbrugsejendom med beboelsesbygning. I denne sag er der således ikke noget krav om en bolig på ejendommen efter bestemmelserne i landbrugsloven. Myndighed for landbrugsloven er Landbrugsstyrelsen.

Naturbeskyttelsesloven:

Boligen og carporten kræver en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 16 (om søbeskyttelseslinie), idet bygningerne opføres nærmere Tange Sø end 150 meter.

Maskinhuset forudsætter også en dispensation, med mindre der er tale om en for jordbrugserhvervet nødvendig driftsbygning.

Det er praksis, at der ikke gives dispensation til nye bygninger tæt på søer, med mindre der er tale om en bygning, der erstatter en eksisterende bygning på ca. samme størrelse, eller der er tale om en tilbygning på bagsiden af en eksisterende bygning, set i forhold til søen.

Kommuneplanen

Ejendommen er omfattet af kommuneplanens retningslinie 11 om værdifulde landskaber. Her må der ikke gives tilladelse til byggeri, hvis det indebærer en forringelse af de landskabelige værdier.

Forvaltningens bemærkninger

Under henvisning til ovenstående om lovgrundlag vurderer forvaltningen, at der i denne sag er tale om en bolig, der ikke er nødvendig for den landbrugsmæssige drift, og boligen vil derfor kræve en landzonetilladelse.

En af intentionerne med planlovens landzonebestemmelser er at undgå nye beboelser og spredning af bebyggelse i landzonen, som der ikke er planlagt for. Det vil også være i strid med praksis at tillade byggeri som det ansøgte inden for kommuneplanens værdifulde landskaber.

For så vidt angår Landbrugsstyrelsens udtalelse om at ville aflyse deklARATIONEN, bemærker forvaltningen, at den blot er udtryk for, at hvis landbrugsejendommen bebygges med en bolig, skal den (naturligvis) ikke længere være noteret som en landbrugsejendom uden bolig.

Om behovet for et maskinhus på en bygningsløs landbrugsejendom udtaler Naturklagenævnet: ”Nævnet finder, at et maskinhus som regel ikke vil være en erhvervsmæssig landbrugsbygning for en bygningsløs landbrugsejendom. En bygningsløs ejendom drives normalt fra en anden landbrugsejendom, hvor en tilhørende maskinpark ligeledes opbevares” (NKN-33-01469).

Det er derfor forvaltningens indstilling, at der ikke bør meddeles en landzonetilladelse til de ansøgte bygninger, idet dette vil medføre en ny beboelsesejendom i strid med intentionerne i planlovens landzonebestemmelser.

En alternativ mulighed for at opnå en helårsbeboelse på ejendommen kunne være at søge om statusændring af det nuværende sommerhus til et helårshus. Det er dog ikke det, der p.t. er søgt om. Ifølge Miljøministeriets vejledning og klagenævnspraksis er et af formålene med landzonebestemmelserne at modvirke byspredning ved at hindre spredt og uplanlagt bebyggelse i det åbne land. Etablering af yderligere helårsboliger i landzone bør som hovedregel ske efter nærmere planlægning og ikke ved enkeltstående landzonetilladelser til f.eks. statusændring af fritidshuse. I uplanlagt område er det udgangspunktet, at der ikke skal meddeles tilladelse til at ændre anvendelsen af et fritidshus til helårsbeboelse.

Har fritidshuset tidligere været helårsbolig, kan der dog efter omstændighederne meddeles tilladelse til igen at tage huset i anvendelse til helårsbolig.

Ved afgørelsen af, om en konvertering fra fritidshus til helårsbolig bør tillades, lægges der endvidere vægt på følgende kriterier:

- om der er tale om et oprindeligt helårshus, som i nyere tid er overgået til sommerhus (længden af den periode, hvor huset ikke har været anvendt til helårsbeboelse),
- om fritidshuset ligger omgivet af flere helårshuse i nær afstand (hvor mange helårshuse, der ligger i nærheden),
- om der er andre fritidshuse i området, som i givet fald, ud fra lighedshensyn, også vil have krav på helårsstatus,
- at en tilladelse til statusændring på sigt vil kunne medføre, at der opføres et væsentligt større hus, uanset at ansøgningen på ansøgningstidspunktet kun indebærer begrænsede eller ingen bygningsmæssige tiltag. Dette vil kunne føre til etablering af nye større helårsboliger af en anden karakter og landskabelig påvirkning end de tidligere bygninger.

I denne sag er der tale om et sommerhus, der ikke ligger i tilknytning til andre helårshuse. Sommerhuset har ikke i nyere tid været en helårsbeboelse og er indrettet i en tidligere stald.

En statusændring vil kunne danne præcedens for de nærliggende 7 sommerhuse, som er indrammet på bilag 1.

På denne baggrund er det forvaltningens vurdering, at der ikke kan gives tilladelse til statusændring af det eksisterende sommerhus i strid med praksis.

Efter planlovens § 36 har en pensionist ret til at benytte en fritidsbolig til helårsbeboelse, når pensionisten har ejet ejendommen i 1 år.

Det er endvidere praksis, at der gives landzonetilladelse og dispensation til udskiftning af lovligt opførte fritidshuse med et nyt fritidshus i ca. samme størrelse og beliggenhed.

Ejeren har således en personlig mulighed for have helårsbolig på ejendommen som pensionist, men dog ikke i en bolig så stor som den nu ansøgte.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Oversigtskort Frisholtvej 122

Ansøgning Frisholtvej 122

Punkt 16: Ansøgning om ridehal, Højbjerg Huse 33, 8840 Rødkærsbro

18/7024

Resume

Ejeren af Højbjerg Huse 33 har søgt om tilladelse til at opføre en ridehal på 800 m² til hobbybrug, som skal benyttes af ejendommens ejere. Klima- og Miljøudvalget skal tage stilling til det principielle i at tillade en forholdsvis stor bygning i det åbne land til hobbybrug kun til den enkelte ejendom.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at der meddeles tilladelse efter planlovens § 35 til at opføre en ridehal på vilkår om at etablere en 3-rækket afskærmende beplantning af træer og buske omkring ridehallen mod NØ og SØ. Tilladelsen begrundes med, at der ikke er store landskabelige værdier i området, og at ridehallen bliver placeret i en samlet bebyggelse med andre ejendomme,

eller

2. at der meddeles afslag efter planlovens § 35 til at opføre ridehallen, da der er tale om en stor bygning til hobbybrug, der kun benyttes af én husstand, at der er tale om en stor bygning set i forhold til ejendommens størrelse, og at det kan skabe en præcedens.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at der meddeles tilladelse efter planlovens § 35 til at opføre en ridehal på vilkår om at etablere en 3-rækket afskærmende beplantning af træer og buske omkring ridehallen mod NØ og SØ. Tilladelsen begrundes med, at der ikke er store landskabelige værdier i området, og at ridehallen bliver placeret i en samlet bebyggelse med andre ejendomme.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Sagen har været i naboorientering, og der er ikke indkommet bemærkninger.

Beskrivelse

Der er søgt om at opføre en ridehal på 800 m² i tilknytning til ejendommens øvrige bygninger på adressen Højbjerg Huse 33, 8840 Rødkærsbro. Bygningen får en højde på 8,5 m. Ydervæggene udføres i sorte stålplader, og taget bliver af sorte tagplader. Oversigtskort kan ses i bilag 1, og ansøgningen fremgår af bilag 2.

Højbjerg Huse 33 er en landbrugsejendom på 3,49 ha. I BBR er der registreret en bolig på 161 m² og to maskinhuse på hhv. 112 m² og 147 m². Højbjerg Huse 33 ligger i en samlet bebyggelse med ca. 9 andre boliger. Højbjerg Huse 33 ligger imellem de to veje Rødkærsbro omfartsvej og Højbjerg Huse. Landskabet omkring den samlede bebyggelse er småbakked og relativt åbent med spredte læhegn og spredt skovbevoksning.

Lovgrundlag

Det kræver landzonetilladelse at opføre ny bebyggelse i landzone, jf. planlovens § 35. Ifølge formålet med landzonebestemmelserne skal områder i landzone friholdes for anden bebyggelse mv. end den der er nødvendig for driften af jordbrugerhvervene. Ridehaller, der opføres til et stutteri, betragtes som en jordbrugsmæssigt nødvendig driftsbygning, der ikke kræver landzonetilladelse. Ridehaller til andre formål kræver en landzonetilladelse.

Planmæssige forhold

Højbjerg Huse 33 ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget som et værdifuldt landbrugsområde. Her er det en målsætning at sikre jordbrugerhvervet de bedst mulige produktionsbetingelser.

Tidligere afgørelser

Den 28. maj 2015 ([sag nr. 6](#)) besluttede Klima- og Miljøudvalget at meddele landzonetilladelse til en ridehal på 800 m² på en landbrugsejendom på 11,5 ha, der lå 1,5 km fra Hjarbæk Fjord i et område, der i kommuneplanen var udpeget som værdifuldt kystlandskab og værdifuldt landbrugsområde. Tilladelsen er bl.a. begrundet i:

- at der ikke siden 2008 er set mange ansøgninger om hobbyridehaller i Viborg Kommune.
- at der på en landbrugsejendom på 11,5 ha kan opføres store driftsbygninger uden landzonetilladelse.
- at der er tale om et forholdsvist simpelt byggeri, der ligner landbrugsbyggeri, og som let vil kunne overgå til jordbrugsmæssig anvendelse.
- at ridehallen placeres i helt tæt tilknytning til de eksisterende landbrugsbygninger i retning væk fra kysten, og at hallen vurderes ikke at ville påvirke kystlandskabet.

Praksis på området

Klagenævnsafgørelser (fra Planklagenævnet og det tidligere Natur- og Miljøklagenævn samt det tidligere Naturklagenævn) udstikker ikke en klar praksis på området. De forhold, der lægges vægt på ved afgørelse om ridehaller, er ifølge klagenævnsafgørelser:

- hvorvidt der er tale om en virksomhed, og virksomhedens kommercielle eller mere hobbyprægede art. Virksomheder, der arbejder med heste, hører til i landzone, og en ridehal kan i mange tilfælde være nødvendig for virksomheden. Det vil være lettere at få landzonetilladelse til en ridehal til en hesterelateret virksomhed fremfor en ridehal til hobbybrug.
- byggeriets påvirkning på landskabet – også uden for områder udpeget som værdifuldt landskab. Herunder indgår også vurdering af tiltag, der kan minimere påvirkningen af landskabet (nedgravet i terræn, placering lavt i landskabet, farver, afskærmende beplantning mm.)
- brugerreds (mange brugere eller kun til privat hobbybrug). Det taler for en tilladelse til en ridehal, hvis der er mange brugere af ridehallen, mens det taler imod en tilladelse, hvis en ridehal kun skal bruges til privat hobbybrug af ejendommens ejere.
- eksisterende bebyggelse (er der i forvejen store bygninger på ejendommen). Ved andre store bygninger på ejendommen (fx større driftsbygninger til landbrug), vil ridehallen ikke synes stor i sammenligning med de øvrige bygninger. Er der andre store bygninger på ejendommen, kan det tale for at meddele tilladelse til en ridehal.
- forholdet mellem en ejendoms bebyggelse og jordtilliggende (der skal være et passende forhold mellem bygninger og jordtilliggende, og ridehaller på helt små ejendomme – under 5 ha – vil som udgangspunkt altid kræve en landzonetilladelse). Det er nemmere at få tilladelse til en ridehal på en større ejendom fremfor en mindre ejendom.
- præcedens – der kan potentielt blive et stort pres for at få lov til at opføre ridehaller i landzone, herunder også på mindre landbrugsejendomme. En praksis, hvor der normalt tillades ridehaller, kan på længere sigt medføre en forholdsvis stor og uønsket bygningsmasse i det åbne land.

Forvaltningens vurdering

Det taler for en landzonetilladelse:

- at ejendommen ligger i en samlet bebyggelse med omkring 9 andre boliger, hvorved en ridehal i tilknytning til Højbjerg Huse 33 vil fremstå som én (stor) bygning ud af flere bygninger i en relativt samlet bebyggelse.
- at der ikke er landskabelige udpegninger for området.
- at der i Viborg Kommune generelt ikke er mange ansøgninger om hobbyridehaller, og der ligger derfor ikke mange store bygninger i landzone, som ikke er til den jordbrugsmæssige drift.

Det taler imod en landzonetilladelse:

- at der er tale om en ridehal til privat hobbybrug, og ikke en virksomhed (fx ridecenter/rideskole).
- at der ikke i forvejen er store bygninger på ejendommen, hvorved en ridehal vil synes stor set i forhold til ejendommens øvrige bygninger.
- at der er tale om en stor bygning til en lille ejendom (3,49 ha).
- at en præcedens, hvor der normalt gives tilladelse til hobbyridehaller, på længere sigt kan medføre en forholdsvis stor og uønsket bygningsmasse i det åbne land.

Forvaltningen vurderer også, at det vil være relevant at iagttage, at Viborg Kommune har praksis for, ud fra en konkret vurdering, at tillade hobbyudhuse (til fx biler, veteranlandbrugsmaskiner, hobbyværksted eller andet) på op til 200 m². Klagenævnet har praksis for at tillade hobbyudhuse på op til 100 m². En praksis om generelt at tillade hobbyridehaller på op til 800 m² vil derfor tilgodese ridning som hobby fremfor andre hobbies. Ridehaller må nødvendigvis have en vis størrelse (typisk 800 m²) for at kunne benyttes til ridning. Til gengæld kan nødvendigheden af en ridehal til hobbybrug til en enkelt ejendom diskuteres.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Oversigtskort

Ansøgning

Punkt 17: Indretning af erhverv i garage på Tapdrupvej 136, Viborg

18/20403

Resume

Der er søgt om tilladelse til, at en 96 m² stor garage på Tapdrupvej 136, Viborg kan tages i brug som lager for en anlægsgartnervirksomhed.

Udvalget skal tages stilling til, om garagen er omfattet af bestemmelsen i planlovens § 37, stk. 2, om erhverv i overflødige bygninger.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget beslutter, at der træffes afgørelse om, at bygningen er omfattet af planlovens § 37, stk. 2, og således kan anvendes til virksomhed uden landzonetilladelse

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Indstillingen blev godkendt.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Der er søgt om tilladelse til, at en 96 m² stor privat garage på Tapdrupvej 136, Viborg kan anvendes som garage og lager for en virksomhed (anlægsgartner). Garagen er en muret bygning med tegltag og to porte bygget i 2012.

Ejer meddeler, at bygningen oprindeligt blev opført til opbevaring af en båd, en større trailer og to biler, men at der ikke længere er behov for dette.

Lovgivning

Planloven

Ejendommen ligger i landzone. Ændret anvendelse af en eksisterende bygning forudsætter derfor som hovedregel en landzonetilladelse efter planlovens § 35.

Ved ændringen af planloven i 2017 blev der dog i lovens § 37, stk. 2 indført en undtagelse om, at overflødiggjorte bygninger kan anvendes til bl.a. håndværksvirksomhed og lager, såfremt bygningen kan anvendes dertil uden væsentlige ombygninger og ikke er opført inden for de seneste 5 år.

Der foreligger endnu ikke en vejledning til den ændrede planlov, men Erhvervsstyrelsen har udsendt et udkast til en vejledning. Det fremgår heraf, at ”der skal være tale om egentlige bygninger, der er egnede til formålet og at bestemmelserne således ikke finder anvendelse på f.eks. drivhuse, staklader eller presenningshaller, udhuse, carporte og skure, uanset den tidligere anvendelse af disse.”

I bemærkningerne til lovændringen fremgår, at ”overflødiggjorte bygninger kan eksempelvis være nedlagte mejerier, skoler, foderstofvirksomheder og maskinstationer eller overflødiggjorte boliger i landzonen som eksempelvis et stuehus i en landbrugsejendom. Den foreslåede ændring giver således videre rammer end de gældende regler efter § 37, stk. 1 (som omhandler tidligere landbrugsbygninger), for etablering af virksomheder i overflødiggjorte bygninger. Det er en betingelse, at bygningen er overflødiggjort. Om det er tilfældet, afhænger af en konkret vurdering af sagens omstændigheder.”

Kommuneplanen

Ejendommen er omfattet af kommuneplanens retningslinie 11 om værdifulde landskaber. Her må der ikke gives tilladelse til byggeri og anlæg, hvis det indebærer en forringelse af de landskabelige værdier.

Forvaltningens vurdering

En af intentionerne i planlovens landzonebestemmelser er, at etablering af nye virksomheder skal ske i områder, der er planlagt til formålet, med mindre virksomheden indrettes i en bygning, der er omfattet af planlovens § 37.

Forvaltningen vurderer derfor, at der ikke kan gives landzonetilladelse efter planlovens § 35 til virksomheden, men at virksomheden kan etableres, såfremt projektet er omfattet af den ret, som følger af planlovens § 37.

For at kunne udnytte denne ret, skal 3 krav være opfyldt: Bygningen skal være omfattet af bestemmelsen i loven § 37, stk. 1, bygningen skal være overflødiggjort og lovbestemmelsen skal omfatte erhvervstypen.

Er bygningen omfattet:

I lovbemærkningerne gives der eksempler på overflødiggjorte bygninger såsom skoler og mejerier, der alle er ”store” bygninger.

I udkastet til vejledning nævnes der eksempler på primitive bygninger, som ikke er omfattet af bestemmelsen, såsom drivhuse, carporte m.m.

Forvaltningen vurderer, at bygningen i denne sag ligger i området mellem disse ”yderpunkter”, og at en afgørelse om, hvorvidt bygningen i denne sag er omfattet af bestemmelsen ikke kan støttes på hverken vejledning eller lovbemærkninger.

Da lovbestemmelsen er udtryk for en ret for borgeren, og der ikke i hverken lovtæst, lovbemærkninger eller vejledning er noget, der taler imod, at retten også gælder en bygning som i denne sag, vurderer forvaltningen, at retten så må gælde her.

Som nævnt ovenfor skal der også efter vejledningen være tale om en ”egentlig bygning der er velegnet til formålet”. Forvaltningen vurderer, at dette krav er opfyldt i relation til lager og garage for en anlægsgartner.

Er bygningen overflødiggjort:

Det fremgår af lovbemærkningerne, at ”det er en betingelse, at bygningen er overflødiggjort. Om det er tilfældet, afhænger af en konkret vurdering af sagens omstændigheder.”

Der er ikke i hverken lovbemærkningerne eller vejledningen nogen nærmere definition af ”overflødig”. Derfor er det forvaltningens vurdering, at ejerens oplysning om, at der ikke længere er brug for bygningen som privat garage, må medføre, at bygningen er ”overflødig”.

Erhvervstypen:

De virksomhedstyper, der er omfattet af lovbestemmelsen er nævnt i lovtæsten: ”håndværks- og industrivirksomhed, mindre butikker, liberale erhverv, forenings- og fritidsformål og en bolig samt lager- og kontorformål mv.”

Forvaltningen vurderer, at en anlægsgartner er omfattet af denne opstilling.

Da det er første gang efter indførelsen af § 37, stk. 2, i planloven, at kommunen behandler en sag om erhverv i en overflødig garagebygning, forelægges sagen for udvalget. Udvalgets beslutning vil danne præcedens for evt. kommende sager af samme type. Forvaltningen vurderer, at der potentielt er mange tilsvarende bygninger i landzonen. Efter planlovens § 36, stk. 1, nr. 20, kan virksomheder i landzone, der er oprettet i en overflødig bygning, udvides uden landzonetilladelse med op til 500 m². Udendørs oplag vil derimod ikke kunne etableres uden landzonetilladelse.

Kommuneplanens retningslinie om værdifulde landskaber kan ikke anvendes som argumentation i forhold til en lovfæstet ret for borgerne.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Oversigtskort Tapdrupvej 136

Punkt 18: Anvendelse af sprøjtemiddel til bekæmpelse af glansbladet hæg på naturarealer

17/49313

Resume

Forvaltningen ønsker at anvende smøring af stubbe/stød med pesticid på et fredet hedeareal, der er registreret som beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Dette vil kræve en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, og praksis i Miljø- og fødevareklagenævnet er meget restriktiv på dette område.

Formålet med projektet er at opretholde den lysåbne natur og forbedre det beskyttede areals naturværdi efter en kort årrække ved at kombinere traditionelle bekæmpelsesmetoder som afgræsning og rydning med den kemiske bekæmpelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at der meddeles dispensation til anvendelse af pesticid ved smøring direkte på stubbe/stød af glansbladet hæg på den beskyttede hede vist på bilag 1

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Indstillingen blev godkendt.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Det er aftalt med lodsejer, at Viborg Kommune står for hegning og rydning af opvækst af glansbladet hæg på arealet, hvorefter lodsejer selv starter afgræsning med egne dyr.

Beskrivelse

Lovgrundlag

Naturbeskyttelseslovens § 3 forbyder alle former for tilstandsændringer i beskyttet natur, herunder anvendelse af sprøjtemidler på arealer, hvor det ikke er anvendt før. Formålet med beskyttelsen i § 3 er at bevare naturområderne som levesteder for vilde dyr og planter, og samme lovs § 65 giver kommunen mulighed for i særlige tilfælde at give dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

En dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 kan påklages til Miljø- og fødevareklagenævnet, som har en meget stram praksis i forhold til anvendelse af pesticider. Klagenævnet har gentagne gange underkendt andre kommuners dispensationer til at benytte pesticid til bekæmpelse af invasive arter på beskyttede arealer.

Natura 2000

Der må jf. EU's Habitatdirektiv ikke meddeles dispensation til aktiviteter, som kan påvirke Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag eller særligt beskyttede arter negativt. I dette tilfælde er det tør hede og markfirben, der er i fokus.

Hedestykket udgør knap halvdelen af en fredning langs Skravad Bæk, der på dette sted løber ureguleret langs de våde særligt beskyttede naturtyper rigkær og kildevæld ved skræntfoden. Disse naturtyper er i god naturtilstand og indgår ikke i projektet. Formålet med fredningen er, at arealerne skal holdes lysåbne.

Status

Arealet ligger øst for Skravad Bæk, og på luftfoto ses det, at der er tale om et hedestykke, som ikke har været dyrket som minimum i 50 år, men at særligt siden 2010 er glansbladet hæg indvandret. Planten har spredt sig, så der nu udover spredt opvækst også er områder, hvor glansbladet hæg danner helt tæt krat.

Heden er registreret som beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 på baggrund af en besigtigelse foretaget i 1988 af Viborg Amt, hvor det beskrives som en værdifuld hede uden behov for yderligere pleje. Bilag 2 viser foto fra dengang sammenlignet med nu.

Heden ligger i Natura 2000-område nr. 30 (Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådale samt Skravad Bæk), og det konkrete areal indgår i udpegningsgrundlaget som kortlagt tør hede, og er ifølge Miljøstyrelsen (2011) i god naturtilstand. Der blev ikke nævnt indvandring af glansbladet hæg dengang.

Forvaltningen vurderer efter sin besigtigelse, at området ikke længere er i god naturtilstand pga. den kraftige tilgroning i glansbladet hæg.

Der er tale om en stærkt kuperet hede, som er svært tilgængelig med hældninger på op mod 2:1. Glansbladet hæg har etableret sig som monokultur på store dele af heden, hvor planterne skygger anden vegetation væk. Ud fra planternes alder vurderes det, at der er sket en massiv spredning de seneste år.

Glansbladet hæg er en meget stærk konkurrent til de hjemmehørende arter, da den vokser hurtigt, producerer store mængder frø fra en ung alder, har meget stor evne til genvækst efter rydning, laver omfattende rodnet med rodsrud, er skyggetolerant, gerne vokser på næringsfattige jorde og danner betydelig spirebank.

Uden efterfølgende anvendelse af kemisk bekæmpelse har rydning af glansbladet hæg bla. i Herning Kommune vist sig i praksis at være stort set uden resultat.

Forvaltningen vurderer dog, at det heller ikke vil være muligt at fjerne planten fra hedearealet ved smøring af stød med pesticid pga. spirebanken i jorden.

Derfor ønskes brugen af pesticid kombineret med rydning og afgræsning, der traditionelt benyttes til at bekæmpe uønsket opvækst af vedplanter på naturarealer, samtidig med at anvendelsen indskrænkes til smøring af stød umiddelbart efter den indledende første-gangs rydning for at minimere brugen af pesticid.

Arealet ligger udenfor såvel følsomme drikkevandsområder, områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandværker samt udenfor boringsnære beskyttelsesområder, men der ligger en privat drikkevandsboring ca. 300 m nord for området.

Vurdering

Heden er i moderat til ringe naturtilstand pga. massiv tilgroning af glansbladet hæg, som stadig spreder sig, men har højt potentiale for at opnå god naturtilstand igen efter succesfuld rydning af glansbladet hæg, da de hjemmehørende arter findes i små lysåbne lommer meget tæt på de områder, hvor de nu er skygget væk.

Ved at gennemføre en førstegangsrydning efterfulgt af afgræsning skabes der lysåbne forhold, så de naturligt hjemmehørende arter som lyng, revling, blåbær og tyttebær kan få mulighed for at genindvandre, sprede sig og med tiden dominere.

Smøring med pesticid på stødene af glansbladet hæg skal sikre, at planten ikke får overtaget igen efter rydningen og skygger de hjemmehørende arter væk, inden kreaturerne kan holde trit med genvæksten.

Der er i vurderingen af sagen lagt særligt vægt på, at den kemiske bekæmpelse er indskrænket til kun at ramme den invasive art glansbladet hæg ved smøring, at det ikke anvendes som et alternativ, men som supplement til traditionelle tiltag med rydning og efterfølgende afgræsning samt at skrænternes hældning umuliggør løbende maskinel opfølgning. Selv hvis det på trods af terrænet var muligt at gennemføre, vil rodfræsning af glansbladet hæg blot føre til spredning pga. genvækst fra rodstykker, og afbrænding vil skade de tilbageværende lommer med hjemmehørende arter.

Derfor vurderer forvaltningen, at der i dette konkrete tilfælde er vægtige grunde til at anvende pesticid som et supplement i bekæmpelsen af glansbladet hæg på de stejle skrænter, på trods af at der er tale om et beskyttet naturareal. Det samlede projekt kan genskabe god naturtilstand, som derefter sikres og forbedres ved afgræsning.

Ved at smøre pesticid direkte på stødene vurderes det, at en påvirkning af private eller almene grundvandsinteresser i dette tilfælde kan udelukkes, da sprøjtemidlet ikke rammer på jordoverfladen, hvor det senere ville kunne sive ned til grundvandet og eventuelt nå indvindingsboring.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Oversigtskort

Sammenligning af fotos

Punkt 19: Nyt politisk medlem af Grundvandsforum

12/11945

Resume

Der skal udpeges en formand og en suppleant til Grundvandsforum.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

1. at Klima- og Miljøudvalget udpeger en formand og en suppleant til Grundvandsforum.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at Birthe Harritz udpeges som formand for Grundvandsforum, og

2. at Kurt Johansen udpeges som suppleant, idet Anders Jensen for nuværende er stedfortræder.

Sagsfremstilling

Historik

På mødet i Klima- og Miljøudvalget den 30. november 2017 ([sag nr. 15](#)), "Revision af kommissorium for Grundvandsforum", besluttede Klima- og Miljøudvalget, at der fortsat skal være politisk repræsentation i Grundvandsforum.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Kommunerne skal ifølge lov om vandforsyning § 12 nedsætte et Grundvandsforum. Det er et rådgivende forum og skal primært være et idéudvekslingsforum, som skal gøre det muligt at udarbejde og gennemføre planer for beskyttelse af grundvandsressourcerne i kommunen i et positivt samspil med de berørte parter, samtidig med at den bedst mulige beskyttelse af grundvandet opnås. Se [sag nr. 12](#) på Klima- og Miljøudvalgets møde den 8. januar 2015 for yderligere omkring Grundvandsforum.

I kommissoriet for Grundvandsforum i Viborg Kommune (se bilag 1) står: "Byrådet udpeger fra sin midte en repræsentant og tilhørende suppleant, der varetager formandsposten i Grundvandsforum".

Møder i Grundvandsforum afholdes 1-3 gange årligt og primært forud for offentliggørelse af forslag til indsatsplaner og andre aktuelle emner, som er aktuelle i forbindelse med grundvand og drikkevand.

Referater fra møder i Grundvandsforum lægges ud på Viborg Kommunes hjemmeside.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Kommissorium for Grundvandsforum i Viborg Kommune

Punkt 20: Igangsætning - Revision af spildevandsplan for Viborg Kommune

18/3653

Resume

Planperioden for gældende spildevandsplan for Viborg Kommune udløber med udgangen af 2018. Forvaltningen ønsker derfor at igangsætte en revision af spildevandsplanen med forventet vedtagelse primo 2019.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget igangsætter en revision af spildevandsplanen for Viborg Kommune.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Indstillingen blev godkendt.

Sagsfremstilling

Historik

Spildevandsplan 2014-2018 blev vedtaget af byrådet den 3. september 2014 ([sag nr. 22](#)). Der er efterfølgende vedtaget 23 tillæg til spildevandsplanen.

Inddragelse og høring

I forbindelse med revisionen af spildevandsplanen foreslås afholdt et borgermøde med tilhørende fordebat, hvor der vil være mulighed for at indsende forslag til den nye spildevandsplan.

Inden endelig vedtagelse skal spildevandsplanen fremlægges i 8 ugers offentlig høring (lovpligtig).

Beskrivelse

En spildevandsplan er i princippet gældende, indtil der vedtages en ny spildevandsplan. I løbet af planperioden (2014-2018) er der imidlertid sket en række ændringer på spildevandsområdet og i forhold til samspillet mellem kommunen og forsyningen. Det er derfor vurderet, at der er behov for at revidere gældende spildevandsplan med udgangen af planperioden.

Revisionen af spildevandsplanen vil tage udgangspunkt i spildevandsplanens overordnede struktur, således at det primære fokus bliver på indholdet af de enkelte afsnit.

Spildevandsplan 2014-2018 indeholder en række konkrete projekter som omlægning af kloak, nedlæggelse af renseanlæg samt etablering af nye ledninger. I forbindelse med revisionen lægges der op til, at konkrete projekter ikke tages med i hovedplanen, men udelukkende vedtages via tillæg. Fordelen ved denne tilgang er, at der i tillæg kan ske en mere grundig behandling af de konkrete projekter, samtidig med at processen omkring vedtagelse bliver mere gennemskelig for de berørte borgere. Derudover har det vist sig svært for Energi Viborg Vand A/S at planlægge så detaljeret, at der kan vedtages planlægning for spildevandsprojekter mere end 1-2 år ud i fremtiden. Det samlede timeforbrug til spildevandsplanlægning for Viborg Kommune og Energi Viborg Vand A/S vurderes at være på samme niveau, uanset om konkrete projekter vedtages i hovedplanen eller via tillæg. Når konkrete spildevandsprojekter udelukkende vedtages via tillæg, vil antallet af tillæg, der skal politisk behandles, stige.

Interesseorganisationer samt borgerne i Viborg Kommune tænkes inddraget via borgermøde med tilhørende fordebat, hvor der vil være mulighed for at indsende forslag og ønsker til den nye spildevandsplan. Derudover vil der være mulighed for at indsende høringssvar i forbindelse med den lovpligtige 8 ugers offentlige høring.

Efter borgermøde og fordebat tænkes oplæg til spildevandsplanens indhold fremlagt for Klima- og Miljøudvalget i forbindelse med en temadrøftelse.

Alternativer

Alternativet til revision af spildevandsplanen vil være fortsat at lade Spildevandsplan 2014-2018 være gældende. Mindre ændringer af spildevandsplanen vil med dette alternativ kunne vedtages som et tillæg.

Tidsperspektiv

Forvaltningen forventer, at spildevandsplanen vil kunne revideres efter følgende overordnede tidsplan:

August 2018	Fordebat og borgermøde
September 2018	Klima- og Miljøudvalget, temadrøftelse
Oktober og november 2018	Politisk behandling af forslag til ny spildevandsplan
November og december 2018	Offentlig høring
Januar og februar 2019	Politisk vedtagelse af ny spildevandsplan

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 21: Forringet badevandskvalitet ved Lovns Bredning, Ulbjerg Strand

17/8015

Resume

Ulbjerg Strand overholdt ikke kravene for badevandskvaliteten i 2017, og derfor blev badestranden nedklassificeret til ”ringe” badevandskvalitet. I den indledende redegørelse af årsagerne af den forringet badevandskvalitet ved Ulbjerg Strand har vist, at den mest sandsynlige forureningskilde er de regnbetingede udløb i Ulbjerg Møllebæk, som har udløb til stranden.

I løbet af sommeren 2018 vil forvaltningen nærmere undersøge Ulbjerg Møllebæk samt andre mulige forureningskilder i oplandet. For at badegæster trygt kan benytte Ulbjerg Strand, påtænker/iværksætter forvaltningen tiltag mht. til varsling og hyppigere badevandsanalyser for at forhindre, at badegæster kan få gener i form af dårlig mave og opkast ved at benytte stranden.

Hvis analyser i løbet af sommeren 2018 viser, at badevandskvaliteten ikke lever op til badevandsbekendtgørelsen, vil badning ved Ulbjerg Strand blive frarådet resten af sæsonen.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

1. at Klima- og Miljøudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Energi Viborg har været inddraget i sagen undervejs.

Beskrivelse

Baggrund

Badevandsstationen Ulbjerg Strand overholdt i 2017 ikke kravene for badevandskvaliteten. Stationen var derfor blevet nedklassificeret til badestrand med ”ringe” badevandskvalitet.

Ulbjerg Strand har tidligere haft problemer med badevandskvaliteten, men var i 2016 klassificeret som badested med ”tilfredsstillende” badevandskvalitet. I 2017 i juni-august blev der i forbindelse med et større regnskyl registreret 3 forureningshændelser med fækale bakterier ved Ulbjerg Strand på 2-3 gange over grænseværdien.

På grund af klassifikation af stranden som ”ringe” skal Kommunalbestyrelsen efter § 11, stk. 3, i Badevandsbekendtgørelsen indføre et permanent badeforbud eller fraråde badning for hele badesæsonen.

Frarådet badning eller et badeforbud, jf. stk. 3, kan være af kortere varighed, såfremt kommunalbestyrelsen træffer passende foranstaltninger til identificering af og forebyggelse, reducere eller fjernelse af årsagerne til forureningen, samt at det kan konstateres, at de badende ikke udsættes for forurening.

Undersøgelse af årsager til forringet badevandskvalitet ved Ulbjerg Strand

Spildevandsforhold i oplandet

Ulbjerg by og Ulbjerg Renseanlæg ligger i oplandet til Lovns Bredning. Ulbjerg by er primært fælleskloakeret. Spildevandet renses på Ulbjerg Renseanlæg og ledes via en rørledning til en mergelgrav. Der er udløb fra mergelgraven til Lovns Bredning ca. 600 m nord for badestedet og nord for Ulbjerg Møllebæks udløb.

Der er fire regnbetingede udløb i Ulbjerg by, hvoraf tre er fra separatkloakken. Et af disse har udløb til et bassin, hvor overfladevandet nedsives. De øvrige oplande afleder til Ulbjerg Møllebæk, som også modtager overløbet fra fælleskloakken, hvor der under kraftig regn kan ske overløb af opspædet spildevand til Limfjorden. Dette udløb og det ene udløb fra separatkloakken er forsynet med et sparebassin, hvilket betyder, at det sammenblandende spildevand og regnvand opsamlers, så dette vand senere kan udledes til renseanlægget og ikke til Ulbjerg Møllebæk. Men under særlig kraftig regn ledes spildevandet direkte fra overløbsbygværket til bækken.

Kilder til fækal forurening af Ulbjerg Strand

Ved Ulbjerg Strand findes følgende punktkilder, der forventes at have betydning for badevandskvaliteten:

1. Udledning fra Ulbjerg Møllebæk – Ulbjerg Møllebæk modtager i tilfælde af kraftig regn overløbsvand fra fælleskloak fra overløbsbygværk.
2. Udledning fra mergelgrav, som modtager rensset spildevand fra Ulbjerg Renseanlæg.
3. Udledning fra Strøsand Bæk - Strøsand Bæk har dog ingen registrerede spildevandsbygværker langs strækningen.

Der er påvist sammenfald mellem perioder med forhøjede bakterier og store regnhændelser målt på Ulbjerg renseanlæg i 2017. Sammenfaldet og strømningsretningen vurderes at være en indirekte indikation af, at overløb er årsag til det forringede badevand i sommerperioden 2017.

Afværgeforanstaltninger

Udledningen af spildevand i umiddelbar nærhed til Ulbjerg Strand bør begrænses. Ifølge spildevandsplanen er der planlagt samling af spildevandsrensningen for den nordlige del af kommunen og nedlæggelse af renseanlægget i Ulbjerg inden 2020.

Forvaltningen iværksætter følgende tillæg for at imødegå eventuel forurening af badevandskvaliteten på denne badevandsstation.

Der opsættes permanent afmærkning, der fraråder badende i at bade ved å-udløbene samt ved mergelgraven (se bilag 1 Situationskort - Lovens Bredning, Ulbjerg Strand).

Der etableres et varslingsystem, som advarer de badende om overløb med spildevand. Frekvensen af badevandsanalyser øges ved Ulbjerg Strand og Klint samt ved de 4 kontrolstationer ved å-udløbene.

Der iværksættes bakteriologiske undersøgelser, der endeligt skal fastlægge årsagen til forureningen. Undersøgelserne vil omfatte overløbsvandet fra overløbsbygværker og å-vandet fra Ulbjerg Møllebæk samt afløbet fra Ulbjerg Renseanlæg.

Det vurderes, at hyppige prøvetagninger af badevandet ved Ulbjerg Strand samt ved å-udløbene og udløbet fra Mergelgrav, svarende til ugentlige prøver betyde, at det er forsvarligt at bade ved denne strand på trods af, at denne er klassificeret som "ringe".

Hvis analyser i løbet af sommeren 2018 viser, at badevandskvaliteten ikke lever op til badevandsbekendtgørelsen, vil badning blive frarådet resten af sæsonen.

Alternativer

1. Permanent at fraråde badning ved Ulbjerg Strand.
2. At fraråde badning for den kommende badevandssæson. Badevandskvaliteten skal løbende monitoreres gennem badevandssæsonen. Hvis badevandskvaliteten viser sig at leve op til gældende krav, vil badning igen blive tilladt ved stranden i 2019.

Tidsperspektiv

Med udgangspunkt i de undersøgelser, der gennemføres i 2018, vil der primo 2019 kunne tages stilling til fremtiden for badevandsstationerne ved Ulbjerg Strand.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Øget prøvetagning ved Ulbjerg Strand samt bakteriologiske analyser i oplandet vil resultere i øgede udgifter i forbindelse med opgaven på ca. 45.000 kr.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Situationskort - Lovens Bredning, Ulbjerg Strand

Punkt 22: Budget 2019-2022 Klima- og Miljøudvalget inkl. budgetforslag for forsyning

18/15324

Resume

På mødet sker der en midtvejsdrøftelse af forslaget til drifts- og anlægsbudget for budget 2019-22. Det drøftes, hvilke ændringer, der foreløbigt indgår i budgetforslaget, i form af eventuelle økonomiske udfordringer og nye driftsønsker på driftsbudgettet og eventuelle nye anlægsønsker. Herunder drøftes det, hvordan sådanne ændringer kan finansieres.

Desuden drøftes drifts- og anlægsbudgettet for forsyningsområdet, idet Økonomi- og Erhvervsudvalget den 13. juni 2018 drøfter det samlede drifts- og anlægsbudget for forsyningsområdet.

Indstilling

Direktøren Teknik & Miljø indstiller,

1. at det drøftes, hvilke eventuelle udfordringer, driftsønsker og tilhørende finansieringsforslag, der indgår i det foreløbige forslag til driftsbudget, og

2. at det drøftes, hvilke eventuelle nye anlægsønsker og tilhørende finansieringsforslag, der indgår i det foreløbige forslag til anlægsbudget.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget drøftede, eventuelle udfordringer, driftsønsker og tilhørende finansieringsforslag, der indgår i det foreløbige forslag til driftsbudget, samt eventuelle nye anlægsønsker og tilhørende finansieringsforslag, der indgår i det foreløbige forslag til anlægsbudget.

Sagsfremstilling

Historik

Klima- og Miljøudvalget drøftede senest budgetlægningen på mødet den 26. april 2018 ([sag nr. 18](#)).

Inddragelse og høring

Efter procesplanen drøfter MED Teknik & Miljø oplæg til midtvejsdrøftelse samt fokusområder og effektmål på møde i MED Teknik & Miljø den 22. maj 2018.

Der er planlagt budgetmøde mellem udvalg og MED Teknik & Miljø den 20. juni 2018.

MED Teknik & Miljø orienteres den 25. juni 2018 om endelig budgetforslag for drift og anlæg efter udvalgsbehandlingen den 21. juni.

Beskrivelse

Budgethæfte

Der anvendes i budgetlægningen et budgethæfte, som giver et samlet overblik over udvalgets budgetforslag. Budgethæftet udbygges i løbet af budgetlægningen med nye oplysninger, så det til sidst indeholder det endelige budgetforslag. Budgethæftet kan ses som bilag 1.

Forslag til driftsbudget

Forslaget til driftsbudget består som udgangspunkt af overslagsår 2019 i det allerede vedtagne budget. Dette er korrigeret for pris- og lønudviklingen og tillægsbevillinger. Hertil kommer de ændringer, som udvalget beslutter. Ændringerne kan opdeles i tre hovedelementer: økonomiske udfordringer, nye driftsønsker og forslag til finansiering af disse.

Med de spilleregler, som Økonomi- og Erhvervsudvalget har vedtaget, skal udvalget selv finansiere både udfordringer og driftsønsker. Tabellen nedenfor viser, om der er balance i det foreløbige forslag til driftsbudget.

Budgetbalance (i 1.000 kr.)

	2019	2020	2021	2022	Henvisning til budgethæfte (bilag 1)
Udfordringer	0	0,5	0,65	0,75	Afsnit 4.1
Driftsønsker	0	0	0	0	Afsnit 4.2
Finansiering	0	0	0	0	Afsnit 4.3
I alt	0	0,5	0,65	0,75	-

Tabellen ovenfor viser, at der er udfordringer for 1,9 mio. kr., hvortil der endnu ikke er fundet finansiering. Dermed er der på nuværende tidspunkt en ubalance på 1,9 mio. kr.

Der henvises til budgethæftet (bilag 1) for nærmere beskrivelse.

Forslag til takst på rottebekæmpelse

Der er i budgetforslaget for Plan, natur og miljø indregnet forslag til takst for rottebekæmpelse i 2019 på 0,054 promille af ejendomsvurderingen. Dette er en stigning på 0,014 promille i forhold til 2018. For nærmere beskrivelse henvises til budgethæftet.

Forslag til budget for forsyning

Nærmere beskrivelse af forslag til drifts- og anlægsbudget for forsyning fremgår af budgethæftet.

Takstbladet for forsyning 2019 fremgår af bilag 2. Af bilag 3 fremgår udspecificeret budget fordelt på ordninger.

Forslag til anlægsbudget

Der gøres status på, hvilke eventuelle anlægsønsker, der skal indgå i budgetlægningen, og hvordan de skal finansieres.

Klima- og Miljøudvalget udpegede på mødet den 26. april 2018 ([sag nr. 18](#)) ikke yderligere anlægsønsker end dem, der var forelagt udvalget.

Nye anlægsønsker skal efter spillereglerne finansieres inden for det eksisterende anlægsbasisbudget, som udgør budgetrammen, eller ved at udskyde projekter til 2023.

Udvalgets anlægsbasisbudget, som udgør udvalgets ramme, er vist i budgethæftet (afsnit 6.1). Anlægsbasisbudgettet indeholder tekniske ændringer, som forvaltningen har indarbejdet, primært pga. tidsmæssig fremrykning eller forsinkelse af anlægsprojekter.

Udvalgets anlægsønsker beskrives som idéoplæg frem mod byrådets budgetforhandlinger og godkendes af udvalget i juni 2018.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Udvalgets endelige budgetforslag behandles på udvalgsrådet den 21. juni 2018. Når budgetforslaget er færdiggjort, vil det efterfølgende indgå i det basisbudget, som udgør grundlaget for byrådets budgetforhandlinger efter sommerferien.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Budgethæfte Klima- og Miljøudvalget

Takster 2019 Revas

Revas budget 2019-2022

Punkt 23: Temadrøftelse: Viborg Naturpark - udviklingsmuligheder

16/4465

Resume

Der er gennem 2 år arbejdet med en implementering af strategien for Viborg Naturpark. Udvalget skal på baggrund af de indvundne erfaringer drøfte udviklingsmuligheder for naturparken.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller.

1. at Klima- og Miljøudvalget drøfter udviklingsmulighederne for Viborg Naturpark med henblik på, at forvaltningen til et kommende møde udarbejder en revideret strategi og et revideret kommissorium for brugerrådet,
2. at udvalgets overvejelser drøftes på førstkommende møde i Viborg Naturparks brugerråd,
3. at forvaltningen herefter til et kommende møde i udvalget udarbejder et udkast til revideret strategi og revideret kommissorium for brugerrådet samt et forslag til procesplan.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget drøftede udviklingsmulighederne for Viborg Naturpark.

Udvalgets overvejelser drøftes på førstkommende møde i Viborg Naturparks brugerråd. Forvaltningen vil herefter, til et kommende møde i udvalget, udarbejde en sag til udvalget.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet besluttede på sit møde den 23. september 2015 ([sag nr. 13](#)):

”at naturparkens afgrænsning følger den blå afgrænsning jf. figur 2 i bilag 5 dog uden om de lodsejere der ikke ønsker at medvirke i projektet, og denne afgrænsning indarbejdes i strategien,

at strategien justeres i overensstemmelse dels med denne afgrænsning dels med ændringsnotat (bilag 4) og godkendes,

at der nedsættes et brugerråd jf. forelagte kommissorium (bilag 6),

at der er politisk deltagelse i brugerrådet og at Anna Margrethe Engbæk Schmidt udpeges med Flemming Gundersen som suppleant, og

at handleplanen godkendes (bilag 7)”

Klima- og Miljøudvalget havde den 22. marts 2018 en temadrøftelse om Viborg Naturpark ([sag nr. 11](#)). Her fremlagde forvaltningen en status for projektet, herunder mulighederne for at blive tilknyttet Friluftsrådets mærkningsordning.

Inddragelse og høring

Brugerrådet for Viborg Naturpark har drøftet mulighederne for kunne at leve op til kravet i Friluftsrådets godkendelsesordning om 50% naturindhold.

Beskrivelse

Brugerrådets overvejelser

Den nuværende afgrænsning for Viborg Naturpark blev fastlagt af byrådet sammen med godkendelsen af strategien i 2015. Senere understregede Klima- og Miljøudvalget, at naturparkprojektet beror på frivillighed ved at gøre grænsen frivillig. Dette betød, at en række lodsejere efter eget ønske blev udtaget af naturparkafgrænsningen.

Flere af de områder, der er udtaget af naturparkafgrænsningen, indeholdt en høj naturværdi, hvorved områdets indhold af beskyttet natur faldt. Brugerrådet har derfor, for at komme til at leve op til Friluftsrådets krav om 50% naturindhold indenfor afgrænsningen, kigget på mulighederne for at udvide afgrænsningen med områder med meget naturindhold i.

Nørreådal er den ene mulighed. Hvis man medtager en strækning øst for Tapdrup, ca. ud til Øby, så vil det samlede beskyttede naturindhold stige til ca. 50%. Nørreådalens matrikler er små og består af rigtigt mange forskellige ejere. En

udvidelse her forudsætter dog en omhyggelig inddragelsesproces og drøftelse med lodsejerne.

Hald Sø-området er den anden mulighed. Her kan man udvide med Hald Sø og Statens skov- og hedeområder, der ligger nord og vest for. Staten vil i dette tilfælde blive en afgørende samarbejdspartner for naturparkprojektet, og identiteten om den meget bynære naturpark vil ikke kunne være i fokus her.

Brugerrådet anbefaler, at Viborg Naturpark kommer til at omfatte relevante beskyttede naturarealer i både Nørreådal og Hald Sø-området

Forvaltningens bemærkninger

Det er forvaltningens vurdering, at det er vigtigt, i arbejdet med Viborg Naturpark, at bevare fokus på alle indsatsområder i strategien. Projektets særkende om at være en bynær naturpark med de muligheder, det giver for at fremme bosætning i Viborg, samt intentionerne om at fremme landskabelige og kulturhistoriske værdier og muligheder for friluftsliv og naturværdier, er vigtige parametre.

Det kan derfor være en mulighed at arbejde videre med udviklingen af Viborg Naturpark uden et snævert fokus på den eksisterende afgrænsning. I stedet kan der arbejdes i hele det område, der dækkes af den overordnede vision. Det vil sige den grønne ring rundt om Viborg med det blå søbånd igennem, populært kaldet "Det grønne Ø" (bilag 1).

Uddrag af strategien for Viborg Naturpark (Bilag 2 – side 6):

Viborg Naturpark er første del af en overordnet vision om at skabe en sammenhængende naturpark hele vejen rundt om Viborg også kaldet "Det grønne Ø". Viborg Naturpark, som den er skitseret på kortet på s. 5 i strategien, er således første skridt på vej mod at sammenbinde de mangfoldige naturoplevelser, der omkranser Viborg i en fremtidig, samlet naturpark. Naturparkens rækkevidde i denne første etape er foretaget på baggrund af analyser af området udarbejdet i forbindelse med projektet Plan09, hvor området omtales som Den Grønne Kvadrant, og en del af Vedsøområdet.

"Det grønne Ø" omkranser Viborg by og vil sikre den bynære ide med naturparken samt udbrede vision og målsætninger i et større område. Området indeholder flere grønne parker og grønne områder, som kan udvikles i naturparkregi. "Det grønne Ø" vil aldrig blive en forhindring for byens udvikling, men vil markedsføre byen som grøn og tæt på naturen. Områderne omkring byen kan bindes sammen af f.eks. økologiske forbindelser, stier og ruter.

Viborg Naturpark vil dermed blive et bredere greb, hvor grænserne er blødt op, og hvor der kan arbejdes med udvalgte indsatsområder, der ikke i udgangspunktet er geografisk sammenhængende.

Den besluttede strategi for Viborg Naturpark (bilag 2) vil stadig være aktuel, og det er den, der giver projektet retning. Strategiens målsætninger og indsatsområder vil desuden i højere grad kunne fremmes ved at arbejde med et større område, der har forskellige kvaliteter.

I området findes andre spændende projekter som f.eks. 'De fem Halder', Hald Sø, Udviklingsplan for Viborg søerne og LIFE-IP projekt i Nørreåen, som det vil blive mere oplagt at lave fælles tiltag med, og herved få en synergi i effekt og resultater.

Specielt kan den fremtidige udvikling knyttet til projekter som 'De fem Halder' og LIFE-IP projektet 'Landmanden som naturforvalter' give grundlag for, at målsætningen om certificering som Dansk Naturpark fastholdes som en mere langsigtet strategi. Målet kan stadig på sigt være at udvælge et område med over 50% naturindhold, der kan opnå en certificering som dansk naturpark, men det vil ikke være det primære mål p.t.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Forår 2018: Politisk drøftelse og inddragelse af brugerrådet for Viborg Naturpark.

Sommer og efterår 2018: Beslutning og eventuel gennemførelse af høring.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Ændringer eller justeringer af strategien Viborg Naturpark strategi kan afhængigt af omfanget betyde, at der skal udarbejdes et tillæg til kommuneplanen.

Bilag

Viborg Naturpark. Det grønne Ø og nuværende afgrænsning

Viborg Naturpark Strategi 2015

Punkt 24: Temadrøftelse: Gudenåens forløb ved Tange Sø

15/50572

Resume

Forvaltningen vil på mødet give en oversigt over natur- og miljøproblemstillinger knyttet til Gudenåens forløb ved Tange Sø.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Klima- og Miljøudvalget drøfter forvaltningens redegørelse

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget drøftede forvaltningens redegørelse.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Intet.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 25: Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder m.m. siden sidste udvalgs møde, dels om planlagte møder

17/58856

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget tager orienteringen og meddelelserne til efterretning.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31-05-2018

Klima- og Miljøudvalget tog orienteringen og meddelelserne til efterretning.

Birthe Harritz spurgte til sag vedr. motocrossbane.

Allan Clifford Christensen spurgte til sag vedr. erhvervsområde og beskyttelsesområde omkring vandværk i Karup.

Sagsfremstilling

Orientering fra formanden

- Møde med Spildopmagerne

Orientering fra udvalget

- ...

Orientering fra direktøren

- Status på ny affaldssortering
- Borgerhenvendelser og svar vedr. ny affaldsordning
- Deltagelse i analyse vedr. bioaffald
- Status for problemstillingerne ved Søndre Mose
- Status for planerne om at afholde et borgermøde om interesser og regler på vandløbsområdet
- Vandforsyning til produktionsejendomme